

30/1/19

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5.

జేన్స్ పట్టుము 1918 సం॥ అక్టోబరునెల 23 వ తేది బుధవారము

No. 168

సంపుటము ౫

కాళయ క్రి నా మ కం ప త్న ర ఆ శ్వ యు జ బ మ శ చ తు ర్గ ర.

సంచిక ౧౬౮

మోహినీ తైలము:— శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. పెండ్లుకలు రాలకుండును. పెండ్లుకలు నునుపుజేయును. నువ్వునగలిగియుండును. 0-12-0
కన్నుగొంబనము తీసో, జొంబాయి అండ్ వాగ్రాను

కారజాంబ:— ఇది శ్రీపురుషులలో యిది వాడుకము. సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందుకావలసినది. అందరు జదివితీరవలయును. రేల 0-4-0 పోస్టేజీ సేయ. 1904 ప్రతికాకార్యాలయము, 7 తిలకాశ్రమిని, మదరాసు.

G. W. M. Reynold's Novels Big Type Editions.

	Rs. A.
1 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake, Complete.	0 10
2 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
3 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
4 Loves of the Harem in 4 Vols.	3 0
5 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
6 The Mysteries of Old London in 3 Vols.	2 4
7 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust—A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
11 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
12 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
13 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
14 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

SUPERIOR WATCH CO.

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో సర్వసాగరది, యోగ దృష్టి, పాశ్చాత్యము, బుద్ధి, ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాండము, భూతదైవము, యంత్రములు, అమోఘావా దిట్ట శక్తి తమములు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంద్రజాల మనుష్యుని నూతనముచేయుట, మామిడికట్టును పుట్టించుట, తీగములో నువ్వునుగుట, శరీరములని తలకాయచేత మాట లాడించుట, భూమిపైన గజము ఎక్కున గాలిలో నువ్వుని పారాధ్వజముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజర్ జేయగలరని గాఢరంటి యిచ్చుచున్నాను. దీనిపై 4 రూ॥ 6 పి. చార్జ్. జవాబున కావలయును. (కలకత్తా లోని బి.ఎల్.)

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టు.

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టులో నల దలవూరు కాపురములు పున్నం రాయయ్య & మా యనాది అనువారలు నదగ గ్రామకాపురములు నారి ముఖ్యత్వ ఆ కేంద్ర్య ఆ సోమయ్య ఆ కృష్ణయ్య ఆ కొండయ్య అను వారలు తమతాలూకు ఆ స్థితి వారివాకిదారులను చిక్కకుండా చేయవలె వని మోసాధముగా వంతుల పిచ్చునకు వెరటికి 14-5-18 న్ని ప్రాతియచ్చినారని హాజరందరిని కలిపి సదరు దసావేజు చెల్లవలసినది కాదని డిస్ట్రీక్టు కోర్టు పొందుటకు వారందరిమీద ఆశులనె 369 రు వారి Creditors అందరి తర ఫున దావాచేసియున్నారు. కాబట్టి సదరు హీలవాకిదారులు యెవరయినా వారుగా చేరవలెనను అవేక్షిస్తున్నయెడల వారు వారుగా చేరవచ్చును. సదరువాదులె సదరు ప్రతి వాదలమీదనున్న, మరితక చట్టకోశయ్యమీదనున్న, చట్టా కోశయ్య వంతుల పిచ్చునకు వెరటికి 27-5-18 తేదిన ప్రాతి యచ్చిన దిక్రతుం దస్తావేజు సదరు నారి ముఖ్యత్వ కగయి రాలకు దినామిగా ప్రాసియ్యబడినదని డిస్ట్రీక్టు కోర్టు పొందు టకు సదరుకోర్టులో అశులనె 370 రు వారి బాకిదారు లందరి తరఫున దాఖలుచేసియున్నారు. ఈదావాలో నూదా యెవరైనా వారుగా చేరవలెనని కోరబడినది వారు ఆ ప్రకారం చేరవచ్చును. (1842)

P. RAMAKRISHNIAH,
Pleader for Pliffs

నామ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా” (1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు నడక

చాల దిశ్యముగనుండును.

గడియారములయొక్క శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 సం॥న జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహితు
స్వీసు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్పబహుమతి
(గ్యాండు ప్రిక్స్) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

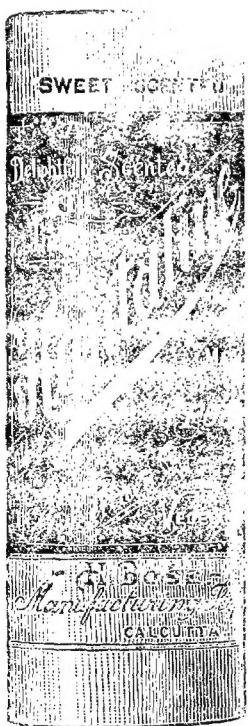
గ్వా లెట్ కం పె నీ, స్విస్ మే డు.

నమ్మక ప్రాసంగియూరములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. క్రతిచోట నువ్వొరకును.

పండ్లు: జి. ఇ. సంవత్సరకెట్టి అందుకో, ఎస్ప్లనేడు, మదరాసు

కుంతలైక వాసనతైలము.

(1299)

కుంతలైక తైలమునెను గురించి నుప్ర సిద్ధ పురుషులకు దాక్తురు సర్ రవీంద్రుడు మున్న సావంతక పొగడినకాలులను మీరు చూచినచో వాట్లు ప్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తక్కువొందుదురు. వెంట్రుక స్థానములను బలపరచి తిరుగమొలక లె త్రిం చును. ఎప్పటియట్లు నిండు జుట్టుకట్టిగి సులోపముగ నుండగలరు. కుంతలైక మిటు చేసిన ఇట్టిపేలును ఇతరులకు చెప్ప కుండు. మీ కుండదగునా? మీ కుంత లైక నూనెను రెండు మాసములకుండి వాడు చున్నారము. మా బంధువులలో నొకడు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుటచే కృష్ణపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైకము వాడిన వెంటనే జుట్టు మరల పూర్తిగ వెలిగినది. జుంచి నువ్వొరకు గూడ వలది. వాసురానిగొనినపిదప కూడ పోజాదు. మదరాసు రాజధాని స్కూలు కాజాకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చీఫ్ జడ్జి) సి. కృష్ణక (ఆక్స్ ఫర్డు) వారు ఆటు లాగా కిట్లు ప్రాసించున్నారు:

నేను మీ తైలమునెను పరిశుభద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంస ప్రాసనని నోకి. చెప్పగలను.

మదరాసు ఎస్. వి. ఎ. కార్యదర్శి డి. వి. హనుమంతరావుగారి కిట్లు ప్రాసించి:—

ఇట్టి పరిశుభద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఉత్సాహము తెల్లనగుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to

K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.

పలు విద్యుత్ పరతులు మున్నగువాటిని కొలువారు, మదరాసు, తిలకాశ్రమిని వీధిలో వున్న మా సోజు విజంటులు

కే. ఎ. వి. ఆయ్యరు అందు కంపెనీవారికి ప్రాసించినవచ్చును.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

చెన్నపురి శాసనసభ.

నిన్నటి దినచర్య

నిన్న సభ్యులను ఘటాహారమును పరిగెరిగింపఁ బడు శాసనసభ సమావేశ మయినది. పాఠశాలకాళివృద్ధి తీర్మానమును బలపరచుచు గా॥ పి. శివరావుగారి నిట్లుపన్వయించిరి:— ఈ విషయమును ప్రజాపక్షము గావించవలయునని నేను గోరుచున్నాను. దేశీయపరిశ్రమలు, దేశీయవర్తకము లభివృద్ధి జేయించవలెను. అట్లు చేయుటలో కొంతమంది విదేశీయ వర్తకులకు నష్టము కలుగవచ్చును గాని అటుల గాకుండనే వారి పాకర్సులను గూడ సంరక్షించుచు నున్న పరిశ్రమల లభివృద్ధి జేయించవచ్చును. ఈ అభివృద్ధి గావించుట కధికారము భారతీయమంత్రుల మాన్యతమైన గాని యీ కోరిక నెఱవేరవలెను.

గా॥ జి. రంగాచారియగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచుచు యీ విషయము వెంటనే ప్రజాపక్షము గావలసిన అవసరము వచ్చిన దని నుడిచిరి.

గా॥ ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు భారతీయ ఆక్రమణ సృష్టిచాలకులను సంహరించుటకు యీ ద్వంద్వప్రభుత్వ మొక మాన్యతయు, అందలి ముఖ్యమాత్రము లందరితోను నామోదించబడినందున, ఆ మాత్రముల నాచరణయు దుండవలయునని నుడిచిరి. నూతన మంత్రులు యీ విషయమై తగుశ్రద్ధ వహించి వీలైనచో ఆనుభవమున గ్రంథపాండిత్యమును సంపాదించి పరిశ్రమలను చక్కగ అభివృద్ధి చెందించగలరని నానమ్మకము; కాని ఎంత మాత్రమును సంజీవించక యీ విషయమును తప్పక ప్రజాపక్షము గావించవలెనని గోరుచున్నాను.

గా॥ బార్గుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు యూరోపియనుల అభివృద్ధికి కారణము వారి వర్తకములను బలపరచుచు యిదియును, పరిశ్రమల అభివృద్ధి గాంచవలెనని విశేష కడము కావలసియందుననియు అంత ధనము ప్రభుత్వమునాయుద్ధాన జేవలను ప్రజలకు పాకర్సు వదునాననియు చెప్పిరి.

గా॥ రామయ్యగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

గా॥ ఎ. మాధవసారాయణరావు పంతులుగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచుచు యీ విషయమై కృత్రిమకాళిప్రాయ మందుట కోరవలసి ననియును అట్లుందుట కెంతమాత్రము అవకాశము లేదని నుడిచిరి.

గా॥ బి. వి. నరసింహయ్యగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచుచు బార్గుగారు చెప్పినట్లు ఏ అభివృద్ధి కైనను సామ్య కావలసియందుననియు, అందుమూలముననే ప్రజాపక్షము గావించవలెననియు చెప్పిరి.

గా॥ బి. వేంకటపతిరాజుగారు జనరలు స్పీకరుగారు చెప్పినట్లు నిరంకుశ ప్రభుత్వమున్నంతవరకు ఏ విషయమున లభివృద్ధి జేందగలదనియు, అందుమూలమున పరిశ్రమలను తప్పక ప్రజాపక్షము గావించవలెననియు చెప్పిరి.

గా॥ ఎమ్. రామచంద్రరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, యీ విషయము అధికారాంత్రమైనను ప్రజాపక్షమైనను దేశీయ పరిశ్రమల అభివృద్ధి జేందవలసియున్నవనియు మాంటాగ్యుగారి భారతదేశము పరిశ్రమలభివృద్ధి గాంచిన ప్రపంచమున కంత యుపయోగకరముగా నుండేది యని బాకానోకప్పును చెప్పియుండిరి. కాన యీ విషయమును తప్పక ప్రజాపక్షము గావించవలెను.

గా॥ గార్లపూప్రేషుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు నిట్లు నుడిచిరి:— భారతీయులకును యూరోపియనులకును వర్తకవ్యాపారములందు భేదము అవకాశము లే యాయుబడినది. నాకు తెలిసిందికవరకు దక్షిణాఫ్రికాయందలి పరిశ్రమలను వర్తక వ్యాపారములలో తమసామ్యము పెట్టుబడి పెట్టుట కిష్టములేక భూములవివాదము, పాలములవివాదము, బ్యాంకులలోను పెట్టుబడిపెట్టి సామ్యము నామోదించున్నారు. భారతీయులకుడ లేదు సామ్యము వర్తక వ్యాపారములందు పెట్టుబడి పెట్టినచో తప్పక వారి వ్యాపారములు, పరిశ్రమలు లభివృద్ధి జేందగలవు. వారికి అధైర్యము లేనంతవరకు వారి పరిశ్రమ లభివృద్ధి జేందగలవు. గాన నేను యీ తీర్మానము సంగీకరించుట లేదు.

గా॥ చిదంబరవాడ మొదలియగారు తీర్మానమును బలపరచుచు గార్లపూప్రేషుగారి ప్రక్షులకు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. భారతీయులకును యూరోపియనులకును సమాన

అవకాశము లున్నయెడల వారి వర్తకవ్యాపారములు సమానముగా నేల అభివృద్ధి జేందలేదో తెలియకున్నది. ఈ విషయము నూతనముగ నిర్ణయపడబోవు మంత్రుల యధీనమునందుంచుకొనుట తప్పక అభివృద్ధి గాంచగలగునని చెప్పిరి.

గా॥ యాదాబాదు హుస్సేనుగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రతికూలముగ మాట్లాడినవారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాట్లాడిరి. తీర్మానము వోటునకు వేయబడెను. బి. కె. రామానుజాచారియరు, ఎమ్. రామచంద్రరావు, పి. శివరావు, కె. రామయ్యగారు, బొల్లిలిరాజు, బి. వేంకటపతిరాజు, అట్టామలచెట్టియారు, రామనాథపురంరాజు, యాదాబాదు హుస్సేను, వి. రంగాచారి, చిదంబరవాడ మొదలియారు ఎ. నూర్యచారాయణమూర్తి, బి. వి. నరసింహయ్యరు, ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు తీర్మానమున కనుకూలముగను, పి. వెంకటేశు బాపూరు, గడ్డపూప్రేషు, పూర్ణిమస్పీరింగు, ఆలెనుగారలు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగను వోటు చేసిరి.

రాష్ట్రీయ ఆదాయపరకతి

గా॥ మో. రామచంద్రరావుగారు “రాష్ట్రీయ ఆదాయ పరకతియొడ సామ్యము అప్పటికికొనుట” అను విషయము మంత్రుల స్వాధీనము చేయవలయును గాని అధికారాంత్రము చేయకూడదని యొక తీర్మానము నుపసాదించుచు నిట్లుపన్వయించిరి:— రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు పన్నుల విధించు సధికారము వచ్చుట కిదియే మొట్టమొదటి పర్యాయము. మంత్రులకు సామ్య కావలసియుండును. అప్పుడు వారు ఆ సామ్యము సంపాదించుటకై క్రొత్త పన్నులు విధించి వసూలుచేయుట నీ యుండును. లేక సామ్యము అప్పటియుండుటకు ప్రభుత్వమువారి అనుమతి బడయవలసి యుండును. అటువంటి అనుమతి పొందుట కవసరము లేకుండనే ఆ మంత్రులకు సామ్యము అప్పటికికొను సధికారము గూడ నుండవలయును గాన ఈ విషయము ప్రజాపక్షాభిలాష జేర్చవలయునని కోరుచున్నాను.

గా॥ ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు తీర్మానము నామోదించుచు నిట్లుపన్వయించిరి:

మంత్రులకు రాష్ట్రీయవాదములయొడ సామ్యము అప్పటికికొనుట కవికారములేకుండ పన్నులు విధించి వసూలు చేయు సధికారముమాత్రము ఇచ్చినచో మంత్రుల కా యధికారమువలన ఎంతమాత్రమును లాభ ముండవలెను. వారికి అనేకవిషయము లభివృద్ధి గావించుటకు విశేషమైన సామ్య కావలసియుండును. అధికముగా పన్నులు విధించుటకు మంత్రుల కంతమాత్రమును అధికారము లేదు. కాన వారికి సామ్య కావలసిచ్చినపుడు అప్పటికికొను సధికార ముండవలెను.

గా॥ బార్గుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు ఈ విషయము ప్రజాపక్షము గావించ వలసరము లేదని నుడిచిరి.

గా॥ పి. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు మంత్రులకు సామ్య అప్పటికికొను సధికారము లేనిచో అనేకవిషయము లభివృద్ధి జేందకుండ నుండునని చెప్పిరి. కాన వారి కీవిషయమునందు అధికార మొసగుట అత్యంతావశ్యకము. కొంతమందికి, ఈ యధికార మొసంగినచో ప్రభుత్వమువారి పరపతి తగ్గిపోవు నని భయముండి నుండవచ్చును. కాని అట్టిభయమున కంతమాత్రమును అవకాశము కనబడుట లేదు.

గా॥ రామయ్యగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

గా॥ చిదంబరవాడ మొదలియగారు గూడ బలపరచుచు, ఈ విషయముగాని మరేవిషయముగాని అధికారాంత్రము గావించినను, ప్రజాపక్షము గావించినను వాటన్నిటి యొక్క ముఖ్యోద్దేశమును, ఆ సామ్యవంతకు ప్రజాభివృద్ధికి వియోగించుట యై యున్నందున ఈ విషయమును తప్పక ప్రజాపక్షము గావించవలయునని చెప్పిరి.

గా॥ ప్రేషుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి.

తీర్మానము వోటునకు వేయబడి ఆమోదించబడెను.

పిచ్చుట గా॥ జి. పి. వెంకటేశుగారు ప్రాథమిక, పారిశ్రామిక, పారిభాషికవిద్యలు మూడును ప్రజాపక్ష కాభిలాషజేర్చి, సెకండరీ, విశ్వవిద్యాలయవిద్యలు మాత్రము అధికారాంత్రముగా నుండవలయునని తమ అభిప్రాయమును తూచించుచు నిట్లుపన్వయించిరి:— ప్రభుత్వమువారు విద్యావ్యాపనము అభివృద్ధి జేయుటకై చేయుచున్న ఏర్పాట్లకు మనము సంతసింపవలసి యున్నది. నూతనమంత్రులు సెకండరీ, విశ్వవిద్యాలయపు విద్యువిషయముల గురించి అంత శ్రద్ధ వైఖాన కనపరచులేదు. ఏలయన ప్రాథమికవిద్యను గురించి నాలోచన సలపుటయే యొక పెద్దపని. మరియు ప్రాథమిక విద్యకై వినియోగించవలసిన సామ్యవంతకు సెకండరీ విద్యకు వినియోగించవలసినవచ్చును. ఇంతయుగాక సెకండరీవిద్య ప్రజాసమ్యుతిని బడసి సంఘటికరముగా నుండెను. ప్రాథమికవిద్య మాత్రమే మంత్రులకు సంఘటికరముగా లేనందువలన దానిని ప్రజాపక్షము గావించి సెకండరీ విద్యలను మాత్రము అధికారాంత్రవిషయములలో జేర్చవలయునని కోరుచున్నాను. పారిభాషిక పారిభాషికవిద్యలు గూడ ప్రాథమికవిద్యలో బాటు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలలో జేర్చబడుచున్నది. కావున ప్రజాపక్షముగానే యుండవలయునని నానుభిప్రాయము.

గా॥ ఆలెనుగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

గా॥ బి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు పారిభాషికవిద్య ప్రజాపక్ష కాభిలాష సంస్కరణ గ్రంథకర్తలచే నివహరక జేర్చబడియున్నదనియు, ఈ విషయమై ఎందులకు పి. వెంకటేశుగారు ప్రత్యేక తీర్మానము నుపసాదించ దలచికో తెలియకున్నది. సెకండరీ, విశ్వవిద్యాలయపు విద్యలుగూడ ప్రజాపక్ష కాభిలాష జేర్చుటావశ్యక మని నుడిచిరి.

గా॥ మో. రామచంద్రరావుగారు గూడ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు నిట్లుపన్వయించిరి: పి. వెంకటేశుగారి నూతనము కొంచెము వింతక నున్నది. సెకండరీ విద్యా విషయమునందు ప్రభుత్వమువారి రీతినల గావించిన అభివృద్ధికి మే మందరమును కృతజ్ఞులము. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు 18 సెకండరీ పాఠశాలలను, 50 ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలను నూతనముగ నిర్మించవలయునని యాజ్ఞాపించిరి. ఇంకను లోకలుబోధుల సహాయముతో సెకండరీవిద్యను అభివృద్ధి జేయించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రబలప్రయత్నములకు జేయుచున్నారు. అట్టితెలిని సెకండరీవిద్యకు అధికారాంత్రమునందుంచునని పి. వెంకటేశుగారు గోరుట కేవలము ఆశ్చర్యముగా నున్నది. ప్రాథమిక, పరిశ్రామిక, సెకండరీ, విశ్వవిద్యాలయపు

వైద్యుల సంఘము లేదు.

వైద్యులకు పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

వైద్యుల వైద్యు (1045)

వి వార కొ వ ధ ము లు

మా సంఘము గడచిన యెడల వైద్యులనుగ ఇండియా, బర్మా, సింగాపూర్, కేలంకు, మలయ, స్వదేశీయస్థానములందును అనేక వైద్యుల కోగులను కాపాడుట లోకవిధియు. మేము తెలుపు విధానముల నుసంగించి

వైద్యుల సోకదు.

వైద్యులసంఘము 6 బోర్డుల బుడ్డి ౧-౧-౦	కేంద్రాధ్యక్షుల 1 బోర్డు బుడ్డి ౧-౧-౦
డిప్టీ ౩	డిప్టీ ౩
" ౧-౧-౦	" ౧-౧-౦

వైద్యులకు పోటీకేసు. కోరువారికి మా వైద్య కాగితముల గురితమునకు పంపబడును.

తండ్రి విలాసము: “చండిట్” మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, శివ, ఆచార్యున్విధి, జి.టి. మదరాస్

విద్యావిషయము లన్నియు గూడ ప్రజానామకము గావించవలయునని గోరుచున్నాము.

గా॥ యాకూలు మా స్నేహగారుకూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపూలముగ మాట్లాడుచు యిట్లు నుడివరి: ఈ విద్యావిషయములను కొన్ని అధికారములను మిగిలించి ప్రజానామకము చేసినచో విద్యావిషయము సంబంధించి రెండు భాగములుగా విభజింపబడుచున్నట్లు గను. ఒక విషయమునందే ద్వంద్వపు భుక్తి మేర్పడినచో వారిలో కాలిక అంతః కలహములు పుట్టగలవు. ఇరువేరుమూలవారును తమ కాళికు ఎక్కువ సామ్య వ్యయపరచవలయునని పొట్టాడుచుండెదరు. అటునంటి పోట్లాట్ట కవకాశ మేర్పరచగూడదు గాన విద్యావిషయమున తయూ ఒక కాళివారి అనగా ప్రజానామకము చేయవలయునని నా యభిప్రాయము.

గా॥ ఏ. ఎస్. కృష్ణరావుగారుకూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపూలముగ మాట్లాడుచు యిట్లు నుడివరి: ప్రాథమిక విద్య బాగుగ యభివృద్ధి చేయటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధ తీసికొని ఏర్పాట్లు చేయవలయును. ఇటీవల గిలత్తుల రూఢ్యములు వ్యయపరచబడి రాజధాని నుండి వివిధ ప్రదేశములకు ఇన్ కంప్లీటు సెకండరీ పాఠశాలలు నెలకొల్పబడినవి. కాని ప్రాథమిక విద్యకు మాత్రము ఎట్టిలోటుగా గలగ లేదువదలేదు కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు విద్యావిషయ సంబంధ మంతయను ప్రజానామకము గావించవలెను.

గా॥ డి. చంగారాయగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు యిట్లు నుడివరి. మొట్టమొదట ఆదాయపు సామ్యముండి, యిండియా ప్రభుత్వమువారును, అధికారము ప్రభావము వ్యయపరచగా మిగిలిన సామ్యము మాత్రము ప్రజానామక కాళివారికి వారి వ్యయములకై మిగిలియుండును. కాబట్టి యీ విద్యాకాళికు రెండుభాగములుగా విభజించినచో పరిపాలనాసౌకర్యములు తగ్గిపోయి మరింత కష్టములకు కారణమగుచుండును. కాన విద్యాకాళి సంబంధము ప్రజానామకము గావించవలెను.

గా॥ చిదంబరనాథ మొదలియారుకూడ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు ప్రస్తుతపు విద్యావ్యాపనము భారతరాజ్యానికి వృద్ధికి తోడ్పడుట లేదనియు, గాన దానిని మొట్టమొదట జాతీయము గావించుట తత్వపరమనియు, అందుకావిషయము ప్రజానామకము గావించినచో తదాశయము నెలకొనగలదనియు నుడివరి.

గా॥ కె. రామయ్యగారు, గా॥ పి. శివరావుగారు కూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపూలముగ మాట్లాడిరి.

పిమ్మట గవర్నరుగారు యీ తీర్మానమునై యభిప్రాయభేద మున్నందున తీర్మానమునందలి పేరుపేరు భాగములకు పేరుపేరుగా వోటునకు చేసినచునె చెప్పిరి.

మొట్టమొదట ప్రాథమిక పాఠశ్రామిక, పారిశ్రామిక విద్యలనుగురించియు, పిమ్మట సెకండరీ, తరువాత, కళాశాల, అటు పిమ్మట విశ్వవిద్యాలయపు యీ విషయములు ప్రజానామకముగా నుండవలెనా, లేదా యని పేరుపేరుగా వోటునకు చేయబడెను. మొదటిభాగమున కందరును అనుకూలముగ వోటుచేసిరి. మిగిలిన భాగములకు ఉపపాదనలను, ఆమోదకులను దక్క మిగిలివా రందరును ప్రజానామకము గావించవలెనని అనుకూలముగా వోటుచేసిరి.

ఇంతటితో నిర్ణయము సభ ముగిసెను.

నేటి దినపర్య

నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తిరిగి కాసన సభ గవర్నరుగారు రద్దయ్యిరికింద సమావేశమయినది. నిన్నటివలెనే చెట్టమంది గౌరవగర్వులు సభకు విచ్చేసిరి. నేటిదినము గా॥ అనామయ్య తిండిచరక్కయ్యగారుకూడ సభకు విచ్చేసిరి.

ఉద్వోగములు

గా॥ ఏ. ఎస్. కృష్ణరావుగారుకూడ ఉద్వోగ ప్రజానామక కాళివారికి ఉద్వోగ సంబంధములు ఉద్వోగాధికారములకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు ప్రజానామకము గావించవలయునని యొకతీర్మాన ముపహసించుచు నిట్లు పునఃసించిరి:— ప్రస్తుతము ఉద్వోగముల క్రింద విశేషధనము వ్యయమగుచున్నది. ఇంతిధనము ప్రసంగమునం చేశేసినను గానరాదు. ఇదిమూలమున పూర్తిచెల్లించు లీదజులు బహుకష్టముల పాలగుచున్నారు గాన అంతి కష్టముల క్రింది ను నుడేకలముతో అవిషయమునకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు ప్రజానామకము గావించినచో లీదజులు విశేష పన్నుల చెల్లింపవలసిన బరువునందే తప్పింపబడుదురు.

శివరావుగారు.

గా॥ పి. శివరావుగారు తీర్మానమును నామోదించుచు ఈ విషయము అధికారము ప్రభావము నేల వేర్చి, తెలియజేయు దని నుడివరి. మొదట అధికారము ప్రభావము సంబంధించిన ఉద్వోగములు, మాత్రము ప్రభావ ఉద్వోగములు రాష్ట్రీయ ఉద్వోగములుగాని అభిలభాతీయ ఉద్వోగములుగాని ఏదైనను ఆ ఉద్వోగ కాళి వంతయుగూడ ప్రజానామకము గావించవలెనని.

వేంకటపతిరాజుగారు

గా॥ పి. వేంకటపతి రాజుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఉద్వోగముల యధికార ముండిన గాని పాధ్యతావంత ప్రభుత్వ మొనరించువలన లాభములేదని నుడివరి. పాధ్యతావంత ప్రభుత్వ మొనరి యుద్వోగముల నిచ్చు నధికారమును అధికారము ప్రభావము నున్నందున లాభమేమి? అందునలన ఇంచుకైనను లాభము కలుగలేదు గాన తక్కువ ఉద్వోగ సంబంధమైన విషయ మంతయు ప్రజానామకము గావించవలయును.

యాకులు మాస్నేయగారు.

గా॥ యాకూలు మాస్నేయగారు కూడ బలపరచుచు సంస్కరణతీర్మానకై యీ విషయమును ప్రజానామకము గావించుట కాలోపించుచున్నానని చెప్పిరి.

రామచంద్రరావుగారు.

గా॥ సా. రామచంద్రరావు గారు కూడ బలపరచుచు యాకూలు మాస్నేయ గారు ఆయన యభిప్రాయములో పోకడవలె తలచెదక. ఏల యన వారు తలచినట్లు సంస్కరణ గ్రంథమునందు వారి యభిప్రాయము నకు తోడ్పడు కొన్ని వాక్యములు బున్నను గ్రంథకర్త లందు విషయమై విక్లిలి జాగ్రత్తను ఘోషింపబడ్డారు. ఈ విషయమై మన మిదివరలో సజీవపర్యాయములు వొక్కివచ్చాడనిచియున్నాము గాని ఆయిన్నియు వెదచెనివెట్టబడినవి. మరలయు కను కార్యములను బాగుగ నిర్వహించి తమ కృత్రిములకు పాధ్యత మొండవలెననిన తప్పుక వారి కట్టియధికార ముండవలెను. కాబట్టి ఏకాళికు మరలసాధ్యమనంబునం చెదరో ఆకాళికు సంబంధించిన ఉద్వోగము లన్నిటివిదవ ఉద్వోగములను విముచియిట ఒక్క ప్రదేశమునందే పరియొక ప్రదేశమునకు బదలాయించుట, ఉద్వోగముల తీసివేయుట మొదలైనవి విషయము లన్నిటియందును పరిపూర్ణ ప్యాతంత్ర్యము, అధిగా ముండవలెను.

సూర్యనారాయణరావు గారు.

గా॥ అశ్వే సూర్యనారాయణరావుగారుకూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

నరసింహయ్యగారు.

గా॥ డి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమునందు “ఉద్వోగములు” అనుమాటను తేర్చవలయు నని ఒక సవరణ యుపహాసించిరి.

రామయ్యగారు.

గా॥ కె. రామయ్యగారు, చిదంబరనాథ మొదలియారుకూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడి యామోదించబడెను. కాళివారిగారు - నేరములు.

గా॥ రామయ్యగారు సంస్కరణగ్రంథమునందలి 2-వ అపెండిక్సునందలి విషయములతోడ, కారాగృహములు, శేకములకు ప్రోద్బలమొసగుట, రాజద్రోహసభలు, మద్రాలయములు, ఆయుధములు, యావిషయములకు సంబంధించిన కాసనముల విషయములన్నియుగూడనుండు అధికారమునకు నుంచవలయునని తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు నొకతీర్మానము నుపహసించుచు భారతదేశమున దంతటిగోను వెన్నరాజధాని మిగుల కాలక్షేప రాజధానియని పేర్కొని నీ సదనియు, యిచ్చుట ఆయుధ కాసనములగాని, మద్రజా కాసనములగాని నతిక్రమించిన కేసు తెక్కుడను గాన రాజనియు, మరియు కారాగృహములకు సౌకర్యము తెక్కుచుటలతో ప్రభుత్వమువారి కట్టికేదను కై కొననందున, తక్కువసంబంధమైన విషయములన్నియు ప్రజానామకము గావించవలెనని చెప్పిరి.

నరసింహయ్యగారు.

గా॥ డి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమునందు కారాగృహములు అను మాట తరువాతనుండు మాటలు మొదల-సంబంధించిన విషయములన్నియు గూడ

అను మాటల వరకుండు మాటల నన్నిటిని తీసివేయవలయునని వొకసవరణ నుపహాసించిరి. అట్లుపహాసించుటకు కారణము కాంగ్రెసు తీర్మానమున కనుగుణ్యమున లేనందునలనను అటులు అనుగుణ్యముగ నుండగలందులకును అని నుడివరి కాని ఉదపాదకు బంగళించినందున సవరణ నిరుపయోగ మయ్యెను.

తీర్మానము వెక్కుకూ నామోదించునందున తీర్మానము గూడ వదిలివేయబడెను.

అడవులు

గా॥ కె. రామయ్యగారు అడవులు, అడవిపదార్థములకు సంబంధించిన విషయము లన్నియుగూడ ప్రజానామకము గావించవలెనని నొకతీర్మానము నుపహసించుచు యీ విషయమునందు విశేషయభివృద్ధి గాంచవలసి యున్నందునను అడవులను గురించియు వాని యుగపూరుగు గ్రామస్థుల ను స్థితినిగురించి తెలిశోని వానివాత్సలకు యత్నములుచేయువలసి యుండుటవలనను యీ విషయము నుండు అధికారమునం దుంచవలెను.

చిదంబరనాథ మొదలియారు.

గా॥ కె. చిదంబరనాథ మొదలియారుగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

వేంకటపతి రాజుగారు.

గా॥ పి. వేంకటపతిరాజుగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

నరసింహయ్యగారు.

గా॥ డి. వి. నరసింహయ్యగారు ఈ విషయమును రెండు భాగములక్రింద విభజించిచువలన చాలకష్టములున్నవనియు, అందుమూలమున ఆకాళికునకు ఒకరియధినమునందే యుంచవలె ననియు నుడివరి.

యాకులు మాస్నేయగారు.

గా॥ యాకూలు మాస్నేయగారుకూడ తీర్మానమును బలపరచుచు విద్యావిషయము నందు పారిశ్రామిక విషయమునందు కలె యీ అడవి విషయము గూడ విభజించినచో లాభము లేదనియు గాని ఆ డిపార్టుమెంటు సంబంధించి ప్రజానామకము గావించవలసిన దనియు నుడివరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడి యామోదించబడెను. సివిలు జుస్టిసు.

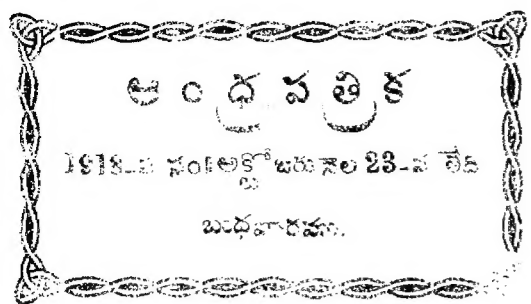
గా॥ ఎ. మార్కనారాయణరావు పంతులుగారు (సివిలు జుస్టిసు) విషయము ప్రజానామకము గావించవలయునని యొక తీర్మాన ముపహసించుచు యిట్లు నుడివరి:— సివిలు జుస్టిసు అనగా గ్రామకోర్టులు, స్వామివాసులు, స్వామి కాసనములకు సంబంధించిన విషయము. ప్రస్తుతము దావాలు నానాటికకృద్ధి జెందుటలన యనసము కోర్టులకు పని పోవుచున్నది. అటులగాక చిన్నచిన్న కేసులన్నియు గ్రామ పంచాయితీలచే తీర్పు చేయబడినచో మునుపుకోర్టులకును సబుకోర్టులకును విస్తారము పరిశీలనోత్తము సబుకోర్టులు, హైకోర్టులుగూడ సివిలు క్రిమినలు కేసులనివారణ గావించుచున్నవి. ఆయాకోర్టులలో స్వామివాసులుగా నున్నవారు భారతీయులే వారు స్వామిత్వము గావించుటలో ఎంతకైక సామర్థ్యములు చూపునని ఎల్లకరును విశేషమే గాన ఈ విషయము ప్రజానామకము గావించవలెను.

రామయ్యగారు.

గా॥ కె. రామయ్యగారు తీర్మానము నామోదించిరి. రామచంద్రరావుగారు

గా॥ మార్కనారాయణరావుగారు బలపరచుచు నిట్లు నుడివరి. విషయములందు భారతీయులు ఎక్కువకు కైక సామర్థ్యములను, మేధాశక్తిని, తెలివితేటలను, అనుభవమును గావించియున్నారో ఆ విషయములు మాత్రము వారియధినము గావించవలయునని సంస్కరణకర్తలు తమ, గ్రంథములందు నెల్లముండిరి. మరియు స్వామివాస్త్రము చేతకాంతిక సంబంధించిన విషయములపై ప్రజానామకములకు కట్టకడపటు అధికార మీయవలయు ననియును చెప్పెవారు నేనిప్పుడు వారి వాక్యములకు ఖండింపవలనలేదు. కాని మనము ఏకానిధముగ ఈ సంస్కరణములు ఆచరణయందుంచు దుడుటకు యత్నించుచున్నారము. కావున వారివాక్యముల నేను నే నంత పొటింపెను. స్వదేశ సంస్థానములపై మరలినయెడల మనసందేహము లన్నియు నివృత్తి కాగలవు. ఏలయన, ఆయాసంస్థానములలో భారతీయవాసులు లే

10-వ పేజీ చూడుము

మదరాసు శాసనసభ

—(100)—

స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిషయ నిర్ణయ చర్చ గావించుటకై నిర్ణయించిన మదరాసు శాసనసభ సమావేశమైనది. ఈ విషయమున శాసనసభ్యుల అభిప్రాయమును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయమును తెలియజేయువలసిన దని రాజ్యాంగ సంస్కరణ కర్తలు తమ నివేదికమున దెలిపియుండిరి. తదనుగుణముగ ఇతర రాష్ట్రములు తమ యుద్దేశములను వెల్లడించి యుండినవి. మదరాసు శాసనసభా కార్యక్రమ ప్రారంభమున శ్రీ గవర్నరు గారి సంగీత యుపన్యాసమున నూంటాగూ పెమ్మసభ్యుల సూచనలు తాత్కాలికము లనియు, వీనిపై నెల్లరును తమ తమ అభిప్రాయముల వ్యక్తీకరించిన పిమ్మట సర్వ విషయములను నిర్ధారణ చేయుట కివి యన్నియు పార్లమెంటు సభవారికి వంకబడు ననియు దెలిపి యెల్లరును ఈచర్చయందు పాల్గొనవలయు నని హెచ్చరించి యుండిరి. ఏతద్విషయములకు తీర్మానములపై అసభికారసభ్యులే ప్రాటు నిచ్చుట కర్హులు. అభికారసభ్యులు తమ అనుభవజ్ఞానఫలితము లగు సూచనల నెఱిగింప వచ్చును. కాని, తక్కిన విషయములలో గవర్నరు గారి ఉపన్యాసము ప్రజల కా శాశ్వతము గలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతము ప్రజామానసముల వేధించుచున్న ఆహారవదార్థలోకముల గూర్చియు, మధురలో పోలీసువారి కార్యములగూర్చియు వీరు తమ యుపన్యాసమున మూకీభావము వహించుట పాడిగాదు. ఈ ప్రధాన సమస్యలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలను తీర్మానములను శాసనసభ్యులు వంకగా అవి అక్రమములని ప్రభుత్వమువారిచే తిరస్కృతములైనవి. ఇది అససరసమావేశ మను విషయమును మేము గుర్తించక పోలేదు. కాని, శాసనసభ తరుచుగా సమకూడక పోవుటచేతను, ఈ సమస్యకవిష్కారము ప్రజాక్షేమమున కత్యవసర మగుటచేతను వీనిని గూర్చి ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము నివృత్తున తెలిసికొన ప్రజలు కుతూహలులై యుండిరి. ఈ అభిప్రాయానుగుణ్యము గ నే గా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు ప్రస్తుతచర్చ నాపివేసి, ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించిన విషయచర్చ కవశాశముల కల్పింపవలసిన దని యొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఇం నొక విషయమును మనము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలసి యున్నది. శాసనసభవారి అనుమతి లేకయే సభా కార్యనిర్వహణ విషయములపై నిర్ణయించి విధించుటకు గవర్నరును కి ధికారము లేదు. మరియు, శాసనసభ్యులకు గల ప్రశ్నల సమగు స్వత్వము గవర్నరుగారిచే ప్రభుత్వ అనుమతి లేకయే ఈ సమయమున నుల్లంఘింపబడినది. కాని, ఈ తీర్మానము బలవంతుడైన పిమ్మట నిది యుపసంహరించుకొనబడెను. సభ్యులు కూడ సభ నాపివేయుటనవసర మను అభిప్రాయమునే యొసంగిరి.

పిమ్మట స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖానిర్ణయమును గూర్చి తీర్మానము లుపసాదించబడెను.

లాండు రివెన్యూపరిపాలనమును ప్రజాయత్తము గావించవలె నని గా॥ ఎ.ఎన్. కృష్ణరావుగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ప్రస్తుతము భారత మంత్రులపై ననేక నిర్బంధములు గలవు. వీరినిగవర్నరే నియమించును. వీరి కొసంగబడు అధికారము కూడ ప్రభుత్వావయములకు భంగము కలిగింపజాలదు. కావున నెట్టి విషయమునైనను భారత మంత్రుల వశమునుండి తొలగించుట కెట్టి కారణమును గన్పట్టదని కృష్ణరావు గారు తెలిపియుండిరి. ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించిన ఈ శాఖ భారత మంత్రుల వశంగతమగుట యత్యవసరము. నివేదిక మున తెలుపబడినరీతిని భారతవిద్యాధికులు రైతులక్షేమము నారయ రను భయమువలన మన పాలకులకు నిరాశ జనింప నవసరములేదు. భారతీయ నాయకు లందరును స్వీయదేశజులగు వారియెడల నెల్లప్పుడును సద్భావముల తోడనే వారి క్షేమ మునకై పరించుచుండి రని శాసనసభ చారిత్రమును కాంగ్రెసు చారిత్రమును నిష్కర్ష గలెను. ఈ ఆక్షేపణలు అధికారము ప్రజాహస్త గతియు గాకుండుట కుటకరించునే గాని వేఱుకాదని యెల్లరుకు దెలిసియేయున్నది. కాని, రామచంద్రరావుగారు, కొన్ని ఆఫ్ఫిడ్యుకును వారికి సంబంధించిన ఎస్టేట్ల విషయమును దక్క, ఇతరవిషయముల నెల్ల ప్రజాయత్త శాఖావిషయములుగనే వరిగణింపవలయునను సవరణను గావించిరి. జమీందారులయందీ విషయమును గూర్చి ఏకాభిప్రాయము గలిగి యుండలేదనియు, ఇందుమూలమున తీర్మానమునకు వారి ప్రతికూలభావము తొలగిపోవు ననియు వారు వాదించిరి.

పారిశ్రామికాభివృద్ధికి సంబంధించిన సమస్యలన్నియు ప్రజాయత్తములుగనే యుండవలెనను తీర్మానమును గా॥ యాకూబు హుస్సేనుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. మిగుల పురోవృద్ధి నందవలసిన విషయములు ప్రజాయత్తములుగ నుండవలసిన దను సూత్రమును నివేదికకర్తలే అనువదించియుండిరి. నిరంకుశ పాలనము క్రింద మన దేశ పరిశ్రమ లెవ్వియు అభివృద్ధి గాంచజాలకున్న వను విషయము నున కెల్లర కనుభవవేద్యమే! కావున ఈ శాఖ ప్రజావశము గావించబడుట దేశభ్యుదయమున కత్యవసర మని వేతేచెప్ప సవసరము లేదు. సర్ ఫెయిర్లెసు బార్బరుగారు లేచి, భారతదేశము వ్యావసాయకదేశ మనియు, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి తగిన ధనము లేదనియు, ఉన్న ధన మైనను దేశజులు వ్యవసాయమునకే వినియోగించుచున్నారనియు, ఈ ఆక్షేపణలవలన ఈ తీర్మానమునకు తాము ప్రతికూలుర మనియు తెలిపిరి. కాని, ఇంతవరకును దేశపరిశ్రమల యెడల మన ప్రభుత్వమువారు అత్యల్ప సానుభూతిని వ్యక్తపరచుటచే అవి జయప్రదముగ నుండునను నాశయేరిని లేకపోవుటవలన, దేశజులు పరిశ్రమలకై తమ ధనము నంతవిరివిగ వ్యయపరుప కున్నారు. కాని, ఈ శాఖ తమవశమైనప్పుడు వారికి నమ్మకము కుదిరి, ఈ నైపునకే తమ సర్వోక్తులను ద్రిప్పి, కృషి నెఱపుట కుత్సాహము కలుగును. కాన, ఈ తీర్మాన మంగీకృత మగు నెడల ధన విషయమున మాత్రము బార్బరుగారి భయమున కెట్టి కారణమును లేదని స్పష్టపడగలదు. ఎట్టి ప్రతికూలశక్తులైనను లక్ష్యము చేసి భారతదేశము పారిశ్రామికాభివృద్ధికై పాటుపడుట కభిలషించు నిక్కాలమున, ఈ శాఖ ప్రజాయత్త మైన తోడనే ఆ యుత్సాహము ద్విగుణీకృత మై దేశపరిశ్రమలు విజృంభించు నని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును.

రాష్ట్రీయ దాయముల మీద అప్పును గైకొను అధికారము భారతమంత్రుల కొసంగవలెనని గా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి తీర్మానపు అభిప్రాయము. ఆర్థికవిషయములలో కార్యనిర్వాహక వర్గమునకును మంత్రులకును కూడ అనుకూల మగు నొక విధాన ముండిన గాని, అన్యోన్యసంఘర్షము తొలగిపోదను వీరివాదము సమంజసముగ నున్నది. వీరి యిరువురూ పరస్పర స్నేహభావముల మీదనే సంస్కరణ విజయ మాధారపడియున్నది. మరియు, ఆర్థికసహాయము లేక పురపాలక సంఘ కార్యనిర్వహణమున కనే కాటంకములు గలుగుచున్నదని మంత్రిల్లరకు దెలిసిన విషయమే! ఈ గుర్తింపు లక్ష్యం గైకొను సభికారము ప్రజలవశమైనతోడనే నామమాత్ర మగు ననుటకు ఇతర దేశచారిత్రములే ప్రత్యక్ష నిదర్శనము.

ప్రాథమిక పారిశ్రామిక సాంకేతిక విద్య ప్రజాయత్తముగను, మాధ్యమిక విశ్వవిద్యాలయ విద్య స్వాయత్తముగను నుండవలయు నని గా॥ పిటండ్రెగూ రొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఈ విషయమున పరియగు మార్గము సనుసరింపనిచో-దేశమున కంతకును ముప్పు పొరలునని వీరు భయము చెందుచున్నారు. కాని, భారతీయులకు స్వీయ దేశక్షేమము నెడల వీరికంటె నెక్కుడు ఆతురతయే గలదను విషయమును వీరికనుగుర్తించవలసి యున్నట్లు తోచుచున్నది. విద్య విషయమున విభాజ్యాధికార ముండరాదు. ఇందు మూలమున ద్వంద్వపరిపాలనమున నున్న విద్యయందు భేదాశయములును భేదవిధానములును నుద్భవించి, విద్యాభివృద్ధి కంతకును భంగకారణముగ పరిణమించుట సిక్కిము. ఈ తీర్మానముపై ప్రాట్ల నొసంగుచు, తాము ప్రాథమికవిద్య ప్రజాయత్తముగ నుండవలె నని అంగీకరించుచు, మాధ్యమిక విశ్వవిద్యాలయవిద్య కూడ ఈ తరగతియందే చేర్చబడవలె నని అసభికారసభ్యులు దెలిపి యుండిరి. ఈ తీర్మానము లన్నియు సంగీకృతము లాయెను. ఈ సమయమున శాసనసభ యుండలి ప్రజాప్రతినిధులు చూపిన ఐకమత్యమును దూరదృష్టియు ప్రశంసనీయములు.

జర్నలుల ప్రత్యుత్తరము

విల్పచుగారు సూచించిన సంధి సూత్రములకు జర్నలులు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. జర్నలు లాక్రమించిన దేశములను పదలివేయు విషయమును సైనిక కార్యనిర్వహణలు నిర్ణయింపవచ్చుననియు, విపులవిషయచ్చుకు విల్పచుగారు రవ కాశముల గల్పింపవలసినదనియు కోరుచున్నారు. తాము గావించిన క్రూరకృత్యములు పారి పోవునపు డత్యవసరములనియు కాని వ్యర్థుల ఆస్తుల నెవరును ఉల్లంఘింపరాదని సైనికుల కాజ్ఞాపించితిమనియు వీరు దెలుపుచున్నారు. కాని, జర్నలు సైనికులు సముద్రముమీదను భూమి మీదను గావించిన ఘాతుక కృత్యము లెల్లండ, ప్రజల సాత్తుచు గూడ తమ ఉద్యోగియుల అనుమతితో దొంగిలించుచుండెదను విషయము మనకు తెలియనిది కాదు. ప్రయాణికులున్న పొగయోడలను మనఃపూర్వకముగ ధ్వంసము చేయలేదని జర్నలు ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచుండిరి. ఇక ముందు శాంతిని నిరోధించు నెట్టి కార్యమును జరుగకుండునట్లు అంతర్గతముల అధికారులకు ఆజ్ఞాపత్రముల బంపితిమని వారు వాకొనుచున్నారు. కాని, యా యత్తరువులు

అంధ్రజాతీయ కళాశాల!!

దీపావళి పండుగ!

(1885)

అంధ్రులందఱును తమ శక్తివంచన లేక పండుగదివసమున బందరు జాతీయ కళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతను పూజించు బ్రార్థితులు.

వారికి చేసినవ్రా లేదో అని వెను వెంటనే దెలుపుటవలన జర్మనులు తమ కులంత్రములను వదలి, నిష్కపట మానసములతో నింకను వర్ధింకదలచుకొనినట్లు నిశ్చయించుకొన లేదని తేట తెల్లముగుచున్నది. ప్రత్యేకముగ రహస్యముగ ప్రపంచ శాంతికి భంగము గలిగించు నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వము అంతము నొంటి శాంతికి ప్రధానమని విల్పించుచు దెలిపియుండిరి. అందులకు ప్రత్యుత్తరముగ రాజ్యాంగ నిర్మాణమున మార్పులు జరిగినవనియు, సార్వజనిక నియోజనాధికారానుగుణ్యముగ నెన్నుకొనబడిన ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయమును బట్టి యొక నూతన ప్రభుత్వము నిర్మితమైనదనియు, ఛాన్సెలరు ప్రజాప్రతినిధుల కింకమూలమున బాధ్యుడాయెననియు జర్మనులు దెలిపిరి. శాంతి సంగ్రామ విషయముల నిశ్చయించుటకు ప్రజాప్రతినిధుల సమ్మతి అనసరమని యొక బిల్లు రిక్నాగులో ప్రవేశ పెట్టబడ నున్నది. కాని, యితరమాలేముననే యిదివరకు జర్మను దేశమును నిరంకుశముగ పాలించుచున్న వ్యక్తుల అధికారము తగ్గినట్లుతోచుట లేదు. జర్మను ప్రజాప్రతినిధుల కెట్టి అధికారమును లభింపలేదు. ఈ సమయమున జర్మనుపాలకులు తమ అధికారమును సులభముగ గోల్పోవ నిశ్చయించుకొనినట్లు తోచుట లేదు. ఈ విషయముల గాంచిన యెడల విల్పించుచు విధించిన సంధి సూచనలకు లగిన ప్రత్యుత్తరమును జర్మను లొసంగినట్లు తోచుట లేదు. జర్మనులచే ఆక్రమితమైన మిత్రమండలివారి భూముల వదలివేయవలయుననియు, సముద్రముమీదను భూమిమీదను జర్మనులు తమ రాజ్యసత్వములను మానవలసినదనియు, విశ్వాసపాత్రముగ జర్మను ప్రభుత్వము స్థాపితముగా వలెననియు విల్పించుచున్నారనియు చెప్పుచున్నారు. ఈ మూడు విషయములకును కూడ తృప్తిరహితమున నుత్తరమును జర్మను లొసంగలేదు. జర్మనులు సామ్రాజ్య కరాజ్యము సంగీకరించి యెట్టి వరతులను గోరకయే సంధి కొడంబడినన గాని శాంతి సమకూడజాలదు. మిత్రమండలి 5 ఏ విజయ పరంపరలే జర్మనీ దేశమును సంధికి లొంగుకొన్న చేయగలవు.

చిత్తూరు మండలసభ

చిత్తూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముతో జేర్పవలయునా వలదా అను విషయమై కొంతకాలమునుండి వార్తాపత్రికలలో కీద్రమగు చర్చ జరుగుచుండినది. ఈ విషయము సత్యశివారము తిరుత్తణియందు సమావేశమైన చిత్తూరు మండలసభయందు నిర్ణయింపబడినది. చిత్తూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమున సమ్మేళనము గావించవలసినదని యొక తీర్మానము సభయందు రహస్యపూర్వముగా గా రి చే ను ప పాదించబడి, యథాప్రకారము బలపరుపబడినది. కాని, యిదివరకు వెల్లడియైన ప్రతికూలశక్తులు మరల తలయెత్తి, ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూల భావమును వ్యక్తపరచినవి. ఆంధ్రమండల

మునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు ఉపసంఘము నొసంగుట కాంగ్రెసు నియమములకు ప్రతికూలమనియు, అందుచే నీ విషయమును కాంగ్రెసుసభవారు పునర్విమర్శించుదనుక ఈ తీర్మానము నాపివేయవలసినదనియు ఒక సవరణను దొరైస్వామి అయ్యంగారు పాపాదింప, ఇక కొందరు ద్రావిడ సోదరులు దానిని ఆమోదించిరి. కాని, కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు సమావేశమున కరిగి యుండుటచే, ఈ విషయమున నొక దీర్ఘోపన్యాసము గావించి, ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములను ఆంధ్రులు మాత్రమే గాక, అజ్మీరు మార్వారు సింధు రాష్ట్రవాసులు కూడ వాంఛించిరనియు, ఈ సవరణయందు సూచింపబడిన విషయమునకు కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారింకను ఎట్టి ప్రత్యుత్తరము నొసంగకుండుటచే, ఈ సవరణమున లాభము లేదనియు వాదించిరి. వీరి అభిప్రాయానుగుణ్యముగ మొదటి తీర్మాన ముమోదితమైనది. శ్రీ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపనము పట్లను ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము పట్లను చూపుచున్న కార్యదీక్షకు ఆంధ్రులెల్లరును వారికి కృతజ్ఞులు. ఈతీర్మానము గావించినందులకు చిత్తూరు మండలవాసులను మే మభినందించుచున్నారము.

దీపావళి చందాలు

పండుగ దినములయందు ధర్మము గావించి, జాతీయప్రతిష్ఠాపనముల బోషింపబూనుట ఆంధ్రదేశమున నాచారమైనది. అందు ముఖ్యముగ మచిలీపట్టణమున నున్న జాతీయ కళాశాలా సహాయార్థము ప్రతివత్సరమును దీపావళి పండుగకు చందాలు వసూలు చేయబడుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునకు వన్నెదెచ్చు ఈ జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనమునకు సహాయ మొనర్చు భారము ఆంధ్రులపై యున్నది. ఈ కళాశాల గావించుచున్న కార్యనిర్వహణ మెల్లరకు నామోదదాయకముగ నుండక తప్పదు. మరియు, జాతీయ విద్యావ్యాపనమే జాతీయ జీవనమున కుద్దేజముగా వున్నను విషయ మెల్లరకు దెలిసియేయున్నది. కావున, యథాప్రకారము రాబోవు దీపావళి నాడు ఆంధ్రపుత్రు లెల్లరును ధనరూపమున నీ ప్రతిష్ఠాపనమునకు సహాయ మొసంగియు చందాల వసూలుచేసియు తమజాతీయభిమానమును వెల్లడించి, స్వీయధర్మమును నెఱవేర్చెదరు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము.

ఆర్థికప్రత్యేకపు శాఖవారి ప్రకటనము:

హిందూదేశ రక్షక సేనయొక్క భారతీయశాఖలో నిద్రాంతరీక్షింపబడు కాని ఇకముందు చేరువారుకాని తమ ఆద్రమలలో నేమైనమాటలను కలిగిఉన్నయెడల తక్షణ మా మార్పులను తిరుగువాల్సియందలి చెన్నపురి మొదటి ఇన్ ఫాంట్రీ కమెండరు గారికి దెలియబరచ వలయును. నైపువుతటి యొక భాగముపై అధికారముచేయు ఇంగ్లీషుజనరలు ఆఫీసు గారి యధికారము దెన్ను పటియొక జిల్లాకు ఒకడుపోయిన యెడల వానికి ఫీజు సౌకర్యములవల్ల అధికముగ నున్నయెడలవానిని అచ్చటనే ఆయుధానిలుతో గూడ తరిఫీజుచేయుటకు అగత్యముగ ఏర్పాటులు చేయబడును.

స్థానిక వార్తలు

తపాలునోటిను:—కొలంబో మీదుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తపాలు ఈనెల 25-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసులో గట్టిపెయ్యబడును.

నామకారు పేట ధర్మ ఆయుర్వేద వైద్యశాల:—ఈ వైద్యశాల విజయదశమి పండుగ దినమున దివాన్ బహద్దర్ గోవిందదాసు చతుర్ముఖదాసుగారిచే నామకారు పేటలో ఏకాంబరేశ్వరస్వామివారి ఆలయ సమీపములో నెలకొల్పబడినది. ఆయుర్వేద భూషణ లక్ష్మీ నారాయణ శర్మగారు ఈ వైద్యాలయపు చికిత్సకులుగ నిన్నటిదినమున నియమింపబడిరి. ఈ వైద్యశాల ఆవిర్భవము ఉదయము 7 మొదలు 10 గంటలకు తెలుపబడి యుండును.

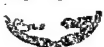
వాణిజ్యపారిశ్రామిక శాఖవారి ప్రకటనము:—నార్సే, స్వీడను, డెన్ మార్కు, హాలండు, స్వీడనుల్యాండుల నుండి దిగుమతి చేయబడు సామానులవలె ఫిన్ ల్యాండు నుండి బ్రిటిషుహిందూదేశమునకు పంపబడు సామానులన్నిటికిని ఇక ముందుండి హోలింగు ఫర్ములని మనచక్రవర్తిగారి కాంసలు సర్టిఫికేటు లుండవలయునని ఇండియా దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. నైజేరుల నుండి సర్టిఫికేటు లేకుండ బంపబడునట్టి సామానులకట్టినుండి “ఉద్దుపల్లు, మెకానికలు” తప్పింకబడుటకు దీర్ఘనింపబడినది. ఈ నెల 31-వ తేదీ లోపున మాత్రమే ఫిన్ ల్యాండు నుండి పంపబడు సామానులకుగాని నార్సే, స్వీడను, డెన్ మార్కు, హాలండు, స్వీడనుల్యాండుల నుండి పంపబడు “ఉద్దుపల్లు, మెకానికలు”నకు గాని సర్టిఫికేటులు అక్కరలేదు.

అకాలమరణము:—నిన్నటిదినము శుభాష్టమి కి ఘంటలకు శ్రీమాన్ ఉత్పల వేంకటనరసింహాచార్యుల వారు శాంతియు విషజ్వరమువలన తిరుదించి రని తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నారము. వీరు నుమారు 4, 5 సంవత్సరముల నుండి వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అందుసచ్చువారి ముద్రాత్మక కాలయందు సంస్కృతాంధ్రగంధర్వోధధుల యు యుండి భాషా సేవ చేయుచుండిరి. సంస్కృతాంధ్రపండితులు. 27 సంవత్సరము. వీరి యకాలమరణమునకు భాషాభిమాను లందఱు చింతిల్లెదరు. వీరికి ఆగ్రజాదును, తండ్రియూ, సహధర్మియూ తమ్ములును గలరు. వీరియాత్మకు కాశ్యపవైకుంఠధామమున శ్రీమన్నారాయణ మూర్తి బసంగు గాక! యుఖినుగ్గుచున్న వీరికుటుంబమునకు మానానభూతి నిండునో తెల్పుచున్నారము.

ఉప్పునిలువ:—ఈసంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేదీ లగాయతు గత నెవ్ లెంబరు నెల 25-వ తేదీ కలవ చెన్నరాజధానిలో 15,183,854 చుణుగుల ఉప్పు పండింపబడినది. 11,104,012 చుణుగుల ఉప్పు మాత్రమే గతయ్యార్ధ సంవత్సరములలో దామాషాను పండింపబడినది. యద్దమునకు బూర్వము 10 సంవత్సరములలో దామాషాను 10,647,856 చుణుగుల ఉప్పుమాత్రమే పండింపబడినది. 1912 సంవత్సరములో మాత్రము ఎక్కువ ఉప్పు పండింపబడెను. 1918 సంవత్సరమున పండింపబడిన ఉప్పు 12-వ సంవత్సరమున పండింపబడిన దానికంటె 1,996,889 చుణుగులు అధికముగనున్నది.

గతనెల 25 వ తేదీ నాటికి 11,841,585 చుణుగుల ఉప్పు నిలువయుండెను. దీనికి దోడు 999,775 చుణుగుల ఉప్పు నిలువచేయబడుటకు సిద్ధముగ నుండినట్లు తెక్కనేయబడినది. రాజధానిలో ఒక సంవత్సరమునకు 10,268,762 చుణుగుల ఉప్పు కర్షణమును. రాజధానికంటె ఉప్పు ఎక్కుమతి తేనియెడల నిలువయున్న ఉప్పు ఇంకయెందుగ 14 మాసములకు సరిపోవును. 19 సంవత్సరమున పండింపబడు ఉప్పు ఆసంవత్సరము ఏమోనెల నాటికి నిక్షేపించుటకు సిద్ధముగ నుండును. 20 వేల యకరముల పేటలో ఆ సంవత్సరము ఉప్పు పండింపబడును. యద్దమునకు బూర్వము 12వేల యకరముల పేటలో మాత్రమే ఉప్పు వేద్యమున కుపయోగింపబడుచుండెను. కాబట్టి ఇకముందు ఉప్పు కలవుండవచ్చును.

విశాఖపట్నం నంగమము

(రైతుల పత్రిక)

ఇంగ్లండు

లండనునగరమున భారతీయ సంపాదకులు.

లండను, అక్టోబరు 15:—విషయ బోధకమౌత్రి వర్తకమునకు నేడు సంపాదకుల కార్యక్రమముగిరి. సంపాదకుల మొక విమానమున కూర్చుండబెట్టి లండను వ్యవసాయమును చూపిరి. విమానము 3000 అడుగుల ఎత్తునకులేచెను. సంపాదకులు చాల సంతసించిరి. పిమ్మట వారు పార్లమెంటు ప్రభువులనభినందించిరి. పత్రికా సంఘమువారు సంపాదకులకు విందుచేసిరి.

అనివిసెంటిన్యుగారు-సంస్కరణములు

లండను, అక్టోబరు 15:—సంస్కరణముల నివేదికము చిత్తు ముసాయిదాను అనివిసెంటిన్యుగారు చూచిన మాట విజయవా అని సిద్ధమైన ప్రభువు పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో నడిగెను. మాంటాగూగా రామెకు చూపించ లేదని ఇంగ్లండు ప్రభువు నడిపెను.

జర్మను నావికులకు నిర్బంధము

ప్లూంబు, అక్టోబరు 22:—జెర్మను తీరమునండి 100 మంది జర్మను నావికులు రాగా వారిని నిర్బంధించిరి. ఇంకను హెచ్చుమంది వచ్చెదని తెలియుచున్నది.

హాఫ్సుబర్గ్ నాక మునుగుట

ప్రేమవామ, అక్టోబరు 22:—హెంబర్గ్ అమెరికా స్త్రీమకు హాఫ్సుబర్గ్ రిగానుండి దాన్నిగుట్టావుచు ముందుగనికి కొట్టుకొనెను. 100 మంది సైనికులు మడిసినని హెల్సింగ్ ఫర్మనుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

విర్లందునాక

లండను, అక్టోబరు 21:—దండలికు అను, విర్లందునాక వైని విర్లందునముద్రమున బూర్మిచే వదలబడెను. వాచికులు 20 మందిలో 18 గురిని చంపిరి.

సైనికులకు సెలవు

లండను, అక్టోబరు 20:—వీలెవరకు ప్రయాణసౌకర్యములు దురుదురకు సెలవియ్యబడును. వెలెస్ట్రీ, మెంపా టేమియాలాని వారికి సెలవియ్యట కష్టము. వీర కాలపు సెలవు వీలులేనపుడు స్వల్పకాలపు సెలవియ్యబడు నని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మెక్స్సెన్ గారు నడిపిరి.

ఫ్రెంచి ప్రభువు రాజీనామా.

లండను, అక్టోబరు 22:—విర్లందు రాజప్రతినిధి పదవికి ఫ్రెంచి ప్రభువు రాజీనామా విచ్చినవార్త సత్యముగాదని మైమ్మ ప్రతిక వ్రాసినది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణ సంఘములు:—

కొన్ని విషయములను ముఖ్యప్రభుత్వమున ప్రభావతీర్థుల వశము చేయవలయునని ఇండియా ప్రతిక కోరుచున్నది. హిందూ శాసనమున హెచ్చుధరలచే ఆచారవ్యవస్థలకు కఠినపట్టి ఆర్థిక స్థితి దుర్బలముగ నున్నందున వానిని తొలగించుటకై సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవలయు నని తూడ వాకొనుచున్నది.

హ్యూజెస్ లిటరులో ఆగుట.

లండను, అక్టోబరు 22:—అస్ట్రేలియాగురించి యుద్ధానంతరమునకు పూరించుటకై లిటరులో ఆగుటకై సాంఘాతిక ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరవులు పంపించిరి. సంధిభంగ వచ్చునని ఈయన తలచుచున్నాడు. పసిఫిక్ లోనున్న జర్మను సామర్యులకు మిత్రమండలి వశపరుచుకొనువిషయమై గూడ ఇచట ఆలోచించవలయును.

విజయలక్ష్మి మనలకు చేరుచున్నదనియు త్వరలో సంపూర్ణ విజయమును గైకొనగల మనయు సామ్రాజ్యమును బకించుమోము మందిరమున అంబిల్లాతీయ పార్లమెంటు సమావేశమున ఆ ప్రతి నిధులతో తెలిపెను.

మాంటాగూగారి అస్వస్థత.

లండను, అక్టోబరు 18:—ఇండియామంత్రి మాంటాగూగారు గాస్ట్రిక్ వ్యాధినలన చాల బాధపడుచున్నారు.

5362 బ్రిటిష్ ఉద్యోగులను, 142,987 మందియు జర్మనీలో బండియగ మన్నారని మాను ఆఫ్ కామన్సులో హాఫ్ గారు నడిపిరి.

ఫ్రాన్సు

లండన్, అక్టోబరు 21:—నేటిదినము బ్రిటిష్ వారిట్లు తెలిసిరి:—అక్టోబరు 20 లేదని పట్టుకొనబడిన అమరకలు నిమిత్తము రాత్రి, నేటియందయము తీవ్రముగ పోరు. జరిగినది గ్రామమును వశపరుచుకొనుటకు శత్రువు లొంగున ప్రతియోధ్యమును ప్రతిహత మొనర్చినారు. క్యాంప్రే బావే రక్షాద్యగ నున్న నేగు సేలను బారదొలుటకు శత్రువులు వ్యర్థ ప్రయత్నము లొనర్చిరి. కొంతమంది మానక మెరి. శత్రువులు మహమ్మదెను గొప్పినిను మేము దొనెయిన కుత్తరముగను తూర్పుగను ముందుకు బోవుచునే యున్నారము. న్యూటన్ సియనినునకును మాకును రెండుమైళ్లులోపు దూరము గలదు. లామెంటి సెల్లీ సెంటు ఆమండరాంగీ టెయెకట్టిగ్గు పంక్తిని జేరివారము. టూడ్జేకు వారువ్యవహారము, పాక్-టూచిను కుత్తరముగను అనేక మైళ్లవరకు వెల్లువడచుటి భాగమును మాస్వాధీనము జేసికొంటిమి.

లండన్, అక్టోబరు 22:—గత రాత్రి పరామలు ఇల్లు ప్రకటించిరి:—నేడు ఓయిజు, సెల్రినడును మరల ముట్టడిని ప్రారంభించినారు. దక్షిణభాగమున రిచిటికోర్టు, నెస్పి కోర్టులను స్వాధీనము జేసికొంటిమి. 50 మందిని బట్టుకొంటిమి. వాను పార్శ్వమున ల్యూసీ, విల్లర్న-లీ-సెకు నడుచు జర్మనులు ప్రబలముగ ప్రతిఘట్టించుటకు సల్పినను మేము ముందు జేగినారము. వోజెయ్యకు తూర్పున నున్న పీఠభూమియందలి స్థలములను నిలబెట్టుకొంటిమి.

లండను, అక్టోబరు 22:—గత రాత్రి బెల్జియము ఇల్లు ప్రకటించిరి:—శత్రువులను దెరిచేసిన కాల్యకు తూర్పుభాగముగ వారదొలి ముందు కేరుచు నేయెన్నారము. ఈ కాల్య బీడి దగ్గరను దచ్చిసూచుదలచున, మిరెండెడును నున్నది. 200 మందిని బట్టుకొంటిమి.

లండను, అక్టోబరు 16:—రజరంగమున క్షతగాత్రులైనను శత్రుదాష్ట్యము గలవారిని కొంతమందిని ఇండియను అటవీకాభోద్యోగులుగ నియమించుటకు మాంటాగూగారు నిశ్చయించి దరఖాస్తుల నపేక్షించిరి. ఉద్యోగములు స్వల్ప సంఖ్యగ నున్నవి. మంచి అర్హతగలవారు దరఖాస్తుల నంపవలయును. వీరు రజరంగమున పనిచేసినవారై యుండవలయును. క్షతగాత్రులైనందున రజరంగమునండి తగ్గింపబడినవారై యుండవలయును.

లండను, అక్టోబరు 21:—ప్రొగ్గమండు, టూర్నే నడుచు బ్రిటిష్ వారు పెయికు చేరినదొలుటరు తెలుపుచున్నాడు. మిత్రమండలి గెంటుకు 5 మైళ్లలోపుగ నున్నారు. క్యాటూ ప్రదేశము చల్లగనున్నది. గుండడి ఏమియు లేదు. శత్రువుల తిరోగమము అగినను ఇది తాత్కాలికముగాని శాశ్వతముగ నుండవలదని అనుకొనుచున్నారు.

జర్మను యుద్ధనౌకలు తప్పించుకొని పోవుట.

లండను, అక్టోబరు 21:—అస్ట్రేలియా జీబుజలలోనున్న జర్మను యుద్ధనౌకలన్నియును తప్పించుకొని జర్మనీకి పోయినవి. చీకటిలో వోలండు సముద్రముగుండ పోయి యుండును. మాప్రజత్వముల సాగలేదని డాక్టరు మెకనను రాగా రనిరి. పెల్లమిదుగా అంటర్నయ్ కా నౌకలు పోయెనా అని హాస్టను గారకుగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చబడలేదు.

బెల్జియమువారికి జర్మను లియ్యవలసిన మొత్తము.

లండను, అక్టోబరు 21:—బెల్జియమునందు జర్మనులు కలిగించిన నష్టమునకు పరిహారముగా వారు 88, 42, 60, 000

పానుల నియ్యవలెను. 1915 డిసెంబరు వరకు నష్టపరిహారము 20 కోట్ల పానులు. 30 కోట్ల 42 లక్షలు మరియొక నష్టము. అవశ్యపదార్థములకు 8 కోట్లు. జనవరి 1916 మొదలు కలగ చేయబడిన నష్టమునకు వారింకను హెచ్చు మొత్తము నియ్యవలసియుండును.

అమెరికావారు రావు అడవి నాక్రమించుట.

లండను, అక్టోబరు 22:—వర్తకు కుత్తరమున తీవ్రము గపారి 297వ గుట్టును పట్టుకొని అడవినుండి శత్రువులను పారచోలి చాలచోట్ల పురోగమమునలపిరిమి. 261 మందిని చాల మరణించుటకు పట్టుకొంటిమిని అమెరికావారు తెలిపిరి.

జర్మనుల పలాయనము. జర్మను లవ్యవధిగ పలాయనముగుటచే ఫిరంగుల నన్నిటిని వదిలివెట్టిపోయిరి. కొన్ని మంచిస్థితిలో నున్నవి. బ్రిటిష్ వారు భరాను బెల్జియము అమెరికా సేనలు పురోగమమునలపెనని బ్రిటిష్ వారు తెలిపిరి.

జర్మనుల దురాగతము

లండను, అక్టోబరు 18:—బ్రూజెనును వదలుటకు ముందు జర్మనులు నౌకాశ్రయములను లాకులను నాశనము చేసిరి. కాలువలో యుద్ధనౌకలను ముంచిరి. అన్ని వంతెనలను నాశనముచేసిరి. నీళ్ళ కాలువలను గూడ పానుచేసిరి. 6 లక్షల ప్రాంతల నపరాధముజేసిరి. యూనిసిఫల ధనమును 7½ లక్షల ప్రాంతల నపహరించిరి. యంత్రకాలు పానుచేసిరి. వాని సామానులను గొనిపోయిరి. వారు వదలిన ప్రతి గ్రామమునను వారు క్రూర్యములను చారుణములను ధనాపహరణమును చేయక వదలలేదు.

పరామవారి అభిప్రాయము.

పారిసు, అక్టోబరు 18:—జర్మనుల ప్రత్యుత్తర మసమంజసము. కపటనాటకములకులన కథలు జరుగవని పరామవార్తా ప్రతికలు నడిపెను. పార్లమెంటు సభ్యులు తెలిపిరి.

శ్రృప్తికరముగ బ్రిటిష్ విజయము.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రిటిష్ విజయమునండి రూటరు నిలేఖకు డిల్లు తెలుపుచున్నాడు:—శత్రునిరోధ మెక్కువగుచున్నది. స్టాండర్స్లో మేము వెకు, త్వరకు నుద్దనున్న ఎస్కాటు పడచుటిభాగమును చేరినారము. వెకు, త్వరకు రెండును మా స్వాధీనములోనే యున్నది. రోజె యిక్కు-అవిలెము యువపదాదగ్గర మా విజృంభణముకు శత్రువుల వెకుక వైస్యములు తిక్కుచున్నవి. కొచ్చేరు తూర్పుగ మరల కేటి యుదయము ముట్టడిని ప్రారంభించినారు. శ్రృప్తికరముగ ముందు కేరుచున్నారము.

జర్మనులు బ్రుసెల్సును ఖాళీచేయుట.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రుసెల్సును ఖాళీచేయుటకు జర్మనులు తొందరగ సిద్ధపడుచున్నారని తెలియుచున్నది.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రిటిష్ వారు రిట్లు తెలుపుచున్నారు. రాత్రియుద్ధ మొనర్చి భియాంటుకు దక్షిణముగనున్న ఎకయలక్ నది నామభాగముకు మాంపంక్తిని గొంపోయినారు. పడమటిభాగము మాస్వాధీనములో నున్నది. వేలక సియనిను, టూర్నే నడుచు మరల కొంచెము ముందు కేగినారు. ఈరంగమున శత్రునిరోధ మెక్కువగు చున్నది. టూర్నే ప్రదేశమున రాత్రి తీవ్రముగ పోరుజరుగుటచే ఓర్క గ్రామమునుండి శత్రువులను పారదొలినారు. ప్రాయెన్ని ను అటవీప్రాంతమునుండి గూడ శత్రువులను వెదలించినారు. పట్టణమునకును మాకును ఒక మైలులోపు దూరము గలదు కొంతవ్యవధిని కలుగ జేసికొనుటకై ఎత్తిన పన్నుగడగాని జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము సమంజసమగునదిగాదని యునైటెడ్డు స్టేట్సు ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి. ఎట్టివరతులను గోరకుండగనే జర్మనులు లొంగవలయును. లేనిచో సుధి వీలుగాదని ప్రజలు బహుళ సంఖ్యాకములుగ వ్యక్తీకరించుచున్నారు.

అస్ట్రేలియా.

హాంగరీ స్వాతంత్ర్యము.

అమెస్టరుడం, అక్టోబరు 21:—హాంగరీకి సంపూర్ణాధిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదము ప్రత్యేక సేన, రాజనీతిజ్ఞులు మున్నగు నేర్పాటులు జరుగును. అస్ట్రేలియాలో వంశసంబంధమువాక్రి ముండగలదని అస్ట్రేలియా చక్రవర్తి త్వరలో ప్రకటించు నని బుడాపెట్టునుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

అమెరికా

జర్మనులు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి కుప్ప

ప్రత్యుత్తరము.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—

దేశస్థానము.

అక్రమిత ప్రజాతాంత్రిక వదలుటను గూర్చియు తాత్కాలిక సంధిని గూర్చియు సాంక్రామికోపదేశకుల ఆలోచన ప్రకారము జరుపబడుననియు ప్రస్తుత మిరువీధులవారికిని కల సేవనే ఆధారముగ వైఖరినియును జర్మనులు సమ్మి ప్రజాతాంత్రిక నూతన ఎంకిరించుచున్నారు. వివరములను నిర్ణయించుట కవకాశమును కలిగించదగునని జర్మను దొరత నునువారు విల్సనుగారికి నూచించుచున్నారు. జర్మనుల గౌరవ మునకును న్యాయమును సంధికిని అభ్యంతరకరమును కోరికలకు విల్సనుగా రంగీకరింపరని జర్మనులు నమ్ముచున్నారు.

దేశ వివాదము.

జర్మను నావికులును నైనిట్సులును నేయేల జర్మను ప్రజలందఱును చుహ దారుణ క్రౌర్యముల నొనరించిన నింద కేసులను నర్థము. పలామునగునపుడు వివాదములు జరుగుట విధి. దాని నమ్మి దేశములవారు సుప్రసిద్ధియే యున్నాన ప్రజల సాక్షులకును ప్రాణములకును భంగము గలిగింపరాదని జర్మను నైనిట్సులకు కఠినములగు నాజ్ఞ లిటుబడినది. వారు వానిని తప్పక ఆనుసరించుచున్నారు.

అంతర్గతముల దారుణక్రౌర్యములు.

అంతర్గతములు నాకలను నుంచునపుడు ప్రయాణికుల నెక్కించుకొనిన చిన్న పడవలనుగూడ బుద్ధిపూర్వకముగ ముంచిరనువాద కల్పితము. దీనినిగూర్చి కేసులదేశసంఘము నేర్పరివి విచారణగానించి నిజమును తెల్లదీంపదగును. ప్రస్తుతము ప్రయాణికుల నాకలను ముంచరనిది అంతర్గతముల కన్నిటికిని నుత్తరపులు పంపబడినవి. ఈ వుత్తరపులు దూరముననున్న కొన్ని అంతర్గతములు చురల స్వదేశమునకు వచ్చువరకును అంతకపోవచ్చునుగాన మేము పూచీపడకాలము.

దొరతనమున ముఖ్యమగుమార్పు.

ప్రత్యేకముగ రహస్యముగ వ్యక్తైక్యవాంఛా మాత్రము వాని ప్రపంచకాంతికి భంగముకలిగించు నిరంకుశత్వమును పూర్తిగా నశింపజేయునలెనని విల్సనుగా రనిరి. ఇంతవరకును జర్మనీలో ప్రభుత్వవిధానమునందు ప్రజలకధికారము లేకయండెను. సంధియధ్యయలనుగూర్చి ప్రజాప్రతినిధు లంగీకరింపనలెనను నియమ మిదివరకులేదు. ఇట్లుదేర్చిమాట్లులు చేయబడినవి. సర్వ ప్రజల ప్రత్యక్షనియోజనమువై నాధారకడిన ప్రజాప్రతినిధుల కోరికప్రకారము వారి అంగీకారము ననుసరించి నూతనప్రభుత్వ మేర్పరుపబడినది. దివిస్తాగునభిలాషి గొప్పకక్షుల నాయకులు దొరతనమున సభ్యులుగా నున్నారు. ఇకముందు దివిస్తాగునభిలాషి హెచ్చుచుండి అంగీకారమును ఒడయకాలని దొరతనము నిలువజాలదు. ప్రజాప్రతినిధులకు ఛాన్సులను బాధ్యుడగునట్లు న్యాయశాసనములు చేయబడినవి. క్రొత్త దొరతనమువారు చేసిన మొదటిపిర్వా జిడయే. ప్రజలందఱును ఇట్టి నాయకులను పట్టుదలతో కోరుచున్నందున ఈ వివాదమును మరల భంగముకలగ దని ఖండితముగ నడువబడుచున్నది.

జర్మనుప్రజల పరిపాలనము

గాన నివృద్ధిసంధి రాయబారములను జరుపువారు నిరంకుశతా నిర్మాలకులను జర్మను ప్రజాప్రభుత్వము నారోపణి ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి నిశ్చయముగ తెలుగు గలుగుచున్నాను-తెల్లి ను 20-10-1918 (సం) సోబ్బు.

రివల్లకనుల తీర్మానము.

వాషింగ్టను-ఆక్టోబరు 22:—జర్మను సేనలు నిర్మియమునుగ లొంగిపోవువరకును జర్మనులతో నికనుండు రాయబారములను జరుపగూడదని కాంగ్రెసువారు తీర్మానించవలెననికోరుచు, జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము ప్రకటింపబడినపిమ్మట పోయిందెక్కటయగా రాక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

కెయిజరును నిందించుట.

ఆమెప్పుడండ, ఆక్టోబరు 22 — క్రైస్తవసల ఆధిక్యము నొప్పుకొనచు కెయిజరు సంధిని చేసుకొనవలెను. ఇకమిందట నతని కట్టకగట్టకాధికారము నుండెనుగదా. అదితెల్లి ను నిరమున వెళ్ళు నేలనుండి కూడిన సభిలో హామీ గూర్చిములను చూర్జుముగా నుడిదిరి.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము.

ఆంగ్లపత్రికల వ్యాఖ్యానము.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—

డెయిలీ క్రానికలు.

ప్రత్యుత్తర మంగీకారముగాదు. మిత్రమండలి విజయము ముఖ్యముగా నంగీకరింపబడవలెను. ఇది యొక రాజకీయ చమత్కారము.

డెయిలీ న్యూసు.

జర్మను లూరక ఆటలామన్నట్లున్నది. జర్మనుల సద్భావమును పరీక్షించుట కిట్టిపూచీ కోరబడినది.

మాన్యుంగు పోస్టు.

ఈ పూచీములు నాంతములు, మారములు, సంధిప్రశ్నివా కములు, మానభంగములు దురంతము తెల్లు పుక సాహసించిరి. తాము నిర్దోషులము. విచారణసంఘము నేర్పించి పరీక్షింపవలెనట. మిత్రమండలివారికి తెచ్చుగా తెలిసయే యున్నది.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

జర్మనులు కమ్యూనితో కథ గడుప నెంచిరి. కోటలను నడవలెనట. యుద్ధనాకలను కళపరచవలెను. ఈ సంధిగాయ బాంతుల నిక కట్టిపెట్టవచ్చును. వివరలను లాభము లేదు.

డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు

జర్మనులు పరాజయము నొప్పుకొనిరి. ఎట్టి సంధి కంగీకరింపదగినదియు మిత్రమండలివా రిక నిర్ణయింపవలె.

డెయిలీ మెయిలు

ఇది ప్రత్యుత్తరమే కాదు. జర్మనులు పార్లమెంటు సభ్యులను తెల్లనందాలనిచ్చి ఫావ వెమిసుగాడ్ యుద్ధము పంపదగును.

ట్రైబ్యున్

వారతభి అసత్యములతో నిండి యున్నది. మిత్రమండలి సంకల్పము నివి మార్చజాలవు.

ఇతరల యభిప్రాయములు

వారు కాలయాపనమునకు గడింగిరి. ఆపత్త్యముల నల్లుచున్నారు. విల్సనుగా రూరక దేశమును వదలగోరిన జర్మనులు తలంచెరట. అదిసత్యముకాదు. సముద్రస్వాతంత్ర్యమునకు జర్మనులు చేసిన వ్యాఖ్యానమునకు బ్రతిమల లంగీకరింపజాలరు.

కొల్కత్తను

లండన్, ఆక్టోబరు 22:—తూర్పురంగమునండి పరాను లిట్లు తెలుపుచున్నారు:—బ్రిటిష్ ప్రజాతాంత్రిక 19 తేదీన పరామలు దాన్యాబును: జేరిరి. వర్తకమును, ఆహారాకాశికలను స్వతహామును ఆపుటకు ప్రారంభించిరి. మా ఫిరంగి బ్యాంకులే క్రైస్తవ యుద్ధకాక ఒకటి పెట్టు పట్టింది. మిత్రమండలి సేనలు తెలులనాయకులు బట్టుకొన్నయవి. మారవా నగర సన్నియలను ఆతరుసఃటజుకృషేరిటపాపామిప్రయత్నములనున్నారు. ఇవట జర్మనులు నిట్టుచుకు కంపములలో నిలబడియున్నారు.

ప్రపంచమున విమజ్జరము.

స్పెయినునందు మొదటకలిగిన విమజ్జరము ప్రపంచమునందు దంతటను వ్యాపించింది. స్పీడ్ను, హేలెను కెకడా దేశములలో చాలప్రబలముగ నున్నది. వైద్యశాలలలో నెడములేదు. పక్షులు నిలచిపోయినవి. దక్షిణాఫ్రికాలో కేపుటవులలో విమజ్జరములన దినమునకు 500 మంది చనిపోవుచున్నారని ఈ నెల 11న తేదీన అవటినుండి తంకివార్త వచ్చినది.దినమునకు 100 మంది మృత్యువులు కేపుటవులలో చనిపోవుచున్నారని తెలుపబడినది.

దక్షిణాఫ్రికాలో విమజ్జరము లధికముగా నుండుటచే బ్రిస్టెను-సిడ్నీ-మెల్బోరను, అదేతేను-ఫ్రీమాంటలు కేపుట నాకలు రాగుడదని అప్రేలియో దొరతనమునా రాజ్యాపించిరి. నైనిట్సును నాకలు అఫ్రికాకు పోకుండ నాజ్ఞాపించవలెనని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారిని కోరిరి.

విమజ్జర నివృచనము.— విమజ్జర వ్యాధిని నిరూపించుటకును ఔషధములను నిర్ధారణ చేయుటకును సమర్థులగు వారి నొకసంఘముగ నేర్పరచి బొంబాయినగరపరిషత్తులను వారు ముఖ్యముగ గమనించునట్లు ఏర్పాటుచేయవలెను. కాలొరేషనుగాను సహకారులగురు రని దొరతనమువారిని కోరదగునని గొక సి. వి. మెహతాగా రుపపాదించిన తీర్మానమును బొంబాయి కార్పొరేషను వారంగీకరించిరి.

మరణము:—మనదారు రాజుగాను విమజ్జరములన మృతినొందిరి.

వృత్తాంతములు

లోకమాన్య తిలకువ్యయనాను:—ఈ నెల 21 న తేదీన లోకమాన్య తిలకుగారు సవ్యముగ సంపూర్ణావస్థానికలో జీవాలయను చేరిరి తెలిసినది.

యధ్యయనము:—టపాల కచేరీద్వారా ఈ నెల 21-న తేదీనకు 90,984 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. మొత్తము 1,94,26,775 లు.

లక్నోలో విమజ్జరము:—టెలిగ్రాఫు ఉద్యోగులలో చాలమంది వ్యాధిపీడితులుగా నున్నారు. 21 న తేదీన క్యా న్యుసులో నొక టెలిగ్రాఫుయ్యుద్యోగి చనిపోయెను. యాత్రీకా కార్యాలయాదికారి 22 న తేదీ యుదయమున చనిపోయెను.

ధరావతును వశపరుచుకొనుట:—“తల్లిపిలుపు” అను పేరుతో హిందీభాషలో నొక కరపత్రమును ముద్రించినందు లకు రత్నాకర ముద్రాలయమువారి రు 500 ల ధరావతును దీహదొంతకమువారు వశపరుచుకొనిరి.

ఒక వంగదేశీయునకు బహిష్కరణము:—మిదునా పూరు జిల్లాలోని నాయబాపాశకు చేరిన పృథ్వీనాథ కరోష్టనాయకును నరడు కార్మికదళమున చేరువారిని చేరకుండ చేసెనని అతనిని గోపిలతెగూరు తానానుండి బహిష్కరించుచు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను.

బందిపోటు:—మైదునింగు జిల్లా జమలపూరు గణుడివిజను బాద్షాగ్రామమునందలి బలరాంపాలు గృహమున ఈ నెల 15-న తేదీ రాత్రి బందిపోటు జరిగినది. 16 గురుతుపానలను బాంబులను కత్తులను పట్టుకొని యింటు చొరబడిరి. బలరాం వారి నెరించగా వరిని గాయపరచిరి. 4 నేల యాపాయల సాత్తును పొరించుకొని పోయిరి.

బోదా కాననసభ:—నాల్గవ కాననసభలో బోదా దివానుగారు వివరములనన్నిటిని తెలిపి; యుద్ధరాశములను పేర్కొనిరి. ఆహారసద్భాగములు లేకుండుటవలనను ధరలు పెరుగుటవలనను ప్రజలకు కలిగిన బాధకు తొలగించుటకు నైక్యగుగాను స్వంత సామ్యులొనుండి 10 లక్షలను విరాళముగ నొసంగిరిన నుడిసిరి.

ధీల్లీలో ధాన్యపురు కాణములు:—వర్షములు లేనందున ధరలు పెరుగుటచే ప్రజలకు సదుపాయకరముగ ధాన్యపురు కాణములను నెట్టింపుటకు మ్యానిసిటరువారు నిశ్చయించిరి. దినమునకు 500 బస్తాలను 1200 నులుగులు విక్రయించెదరు. ఒక్కొక్కని కొక్కొక్కదినమున నొక రూపాయి విత్తయము మాత్ర మివ్వబడును. ఈ ధాణములను పుకీరించుట కొక సంఘ మేర్పరుపబడినది.

కీర్తిశేషులగు కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు:—నెల్లూరు పుర న్యాయవాదులలో ప్రముఖులగు కుంకు కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు గత దినవారమునాడు విమజ్జర పీడితులై పరలోకములైరిని వివరము చింతించుచున్నారు. శ్రేష్ఠిగారు ఆస్తివైఖ్యల సంఘాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్న మహనీయులలో నొకరు. చాలా కాలమునుండి నెల్లూరు పుర సాక్షుధ్య సంఘమున కుపాధ్యక్షులుగనుండి వ గ రా భి వృద్ధి కై చాల సేవచేసియున్నారు. ఆయుర్యైక వైద్యాభివృద్ధి కౌతము పాడు పడుచు కర్నాటక వైద్యాలయము నొకనానిని పురమున నెలకొల్పి అనేక లీనల కుచితముగా వైద్య సహాయము చేయుటకు చాల పాటుపడియున్నారు. వీరి ఆశ్చ నిరంతరకాంతి బొందు గాక యని ప్రమాత్యుని ప్రార్థించుచున్నాము.

ధీల్లీ పురపాలకసంఘము:—వర్షములు కురియుటందు టచే కల్లెం దుస్సీతిని నాపుటకు ధీల్లీ పురపాలకసంఘమువారు ఆలోచించుచున్నారు. కత్తుకధరలకు ఆహారసద్భాగములను సరఫరాచేయుటకు వివిధస్థలములయందు ధాన్యపురు కాణములను నెట్టి విక్రయించుటకు నిశ్చయించబడినది. ప్రతిదినము 500 బస్తాలను సరఫరాచేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. చిల్లర అన్నకములు ఇంతకు మించునానన నిశ్చయించవలచిరి. ఏరోజునైనను ఒక్కొక్కరు రూపాయి ధాన్యముకంటె ఎక్కువగ కొనరాదు. ప్రత్యేకముగ ఉపయోగ మొకటి ఏర్పడినది. దీనికి మ్యాజరువారుగా వ్యవస్థలు. గ్రాంటు, కోరకో నేరమికలు, మేల అతీ యుక్తకు, సమ్యయదనీ గుడ్డియులు ఈపనిని సరిగా జరుపుటకు నియమింపబడిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము

స్నాతకపథ

అనుతోష ముఖర్జీ గారి యజ్ఞస్థానము

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్ట పరీక్షలలో కృతార్థులైన వారికి స్నాతకమహోత్సవము జరుపుటకు గత శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము మైసూరు నగరమున గొప్ప సభ యొకటి జరుపబడినది. విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సలరు శర్ మహారాజు కృష్ణరాజ ఉదయరు బహద్దరువారు సభాధిపతియై వహించిరి. కలకత్తానుండి మానసియలు సుర్వబాది, దాన్వర్తి రాధాకమల ముఖర్జీ గార్లును, బోటవాగపురము నందలి శ్రీకళ్యాణలాభ్యుపాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి సుకీల బాలాకృష్ణ బి. ఏ. ఎల్. టి గారు, మైసూరు రాష్ట్రములోని శ్రీ పురుషాదు లనేకులును స్నాతకమహోత్సవమున గాంచుటకు విచ్చేసిరి.

విశ్వవిద్యాలయ వైసుఖా స్సెలరు సంబంధత్యు పంతులు గారు గత మూడుసంవత్సరములనుండి విశ్వవిద్యాలయము విజ్ఞానరీతముల రాష్ట్రమునందు పెదజల్లుటకు చేసిన ప్రయత్నములను వివరించిరి. అటుతరువాత, మహారాజుగారు స్నాతకపథ బిరుదముల నిచ్చి సత్కరించి వారు ముందు దేశాభివృద్ధికి చేయవలసిన కార్యములను గురించిరి. విశ్వవిద్యాలయము నింకను జనరంజకము చేయుటకు తాము చేయు జూనియర్ ప్రయత్నముల తెలిపిరి. దివాను విశ్వేశ్వరయ్య గారు దేశమున విద్యాలీనముల నాటుటకు చేయుచున్న కార్యములకు వారిని గురించిరి.

పట్టుములండినవారు ముప్పదిమంది యువకులు; శ్రీమతి కళ్యాణమ్మగారు రను నౌక వారీచియు గలరు.

పిమ్మట స్నాతకపథ హిందూదేశ విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రసిద్ధ విద్యావేత్తలు, కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయ వైస్ ఛాన్సలరు శర్ అనుతోష ముఖర్జీ గారు విశ్వవిద్యాలయము నిర్వహించవలసిన పనులు, దానినుండి ప్రపంచములోనికి వచ్చు విద్యార్థులు చేయవలసినధర్మములను గురించి గంభీరోపన్యాసము నిచ్చిరి. అట్టి యుపన్యాసము ఇంతవరకు మనదేశమున ఏ విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకపథలోను ఎవరును ఇచ్చియుండలేదని చెప్పవచ్చును వారి యుపన్యాసమును వినుచుండిన సభ్యుల హృదయములలో కలిగినమార్పులు వర్ణింప నలవి కాదు.

వారి యుపన్యాసమును పూర్తిగా నిచ్చుట ముగించుచున్నాము:— ఒక విశ్వవిద్యాలయము ఫలాని విధముగ నుండినదియనని నిర్ధారణ చేయుటకు నేను పూనుకొనలేదు. అది నాల కష్టతరమైనది. దానిని స్పష్టపరచుటలో అనేక పండితులు బయటకు కాకపోయిరి. విశ్వవిద్యాలయ మన 'మేమి యని అనేకులు ప్రశ్నించుచున్నారు. అనేకభవములు గల యొక ప్రశ్నకేమి? అనేక మంచి పోషకులకు, లక్షల కొలది రూప్యముల విరాళములుగా పొందిన యొక ప్రతిష్ఠా లయమా? అనేక కాశ్త్రు కాళులను గలిగిన యొక సమదాయమా? విద్యార్థులకు బోధచేయు నొకవిద్యాలయమా? అనేకమంది యుపాధ్యాయులను గలిగిన యొకప్రతిష్ఠాలయమా? బిరుదముల నిచ్చుటకు నేర్పబడుటకు యొక పరీక్షా కాలయమా? అనేకమంది విద్యార్థులు గల యొకసంఘమా? పలుకాశ్త్రులులోని రహస్యముల పరిశోధించుటకు గాను, కొంతమంది యువకులను గలిగిన యొకపాఠశాలమా? మరెవరిగలగలవిన పలుకాశాలలు కలిగిన యొక సంస్థానమా? కాన్సరుగాను చెప్పినటుల పలుకాశ్త్రుముల బోధించు నుపాధ్యాయులను, నేర్చుకొనుటకు కుతూహలముతో వచ్చిన యొక జనమత్తా? నేను ముందుచెప్పినటుల విశ్వవిద్యాలయము ఫలాని దని నిర్ణయించుట అనవసరము. మీరు ఇందు విషయమున నన్నెచునుకొనినను అనుకొనుదు. నేను మాత్రము నా అభిప్రాయమును మాత్రమే వాదన కాను.

అనేకమంది యుపాధ్యాయులను, విద్యార్థులను నొక చోటేర్చి జ్ఞానరీతముల ప్రపంచములో పెదజల్లుటకు కావలసిన ప్రయత్నముల బాటకు నేర్పుటకు విశ్వవిద్యాలయము సంస్థాపించబడినది యనుకొనినను, ఇందు నెడమైయెడల విశ్వవిద్యాలయము చేయదగిన కార్యములు రెండు ముఖ్యమైనవి కలవు. కా లా ను సా ర ము ననుసరించి ప్రజలకు నవలసినవిద్యను బోధించుటకు విశ్వవిద్యాలయము పూనుకొనుట మొదటికార్యము. దేశోద్ధారణమునకు కావలసిన విద్యను ఒక జాతియొక్క ఆచారగౌరవముల నిలువబెట్టు విద్య

ను, సర్వసంఘములందును మానవుని వికసింపజేసి వానిహృదయములందు దేశాభిమాన రీతముల నాటుటకు ప్రయత్నించు విద్యను, విశ్వవిద్యాలయము ప్రజలకు ప్రసాదించజేయుట రెండవకార్యము. వీనినే కొనసాగించిన విశ్వవిద్యాలయము తనపేరు నిలుపుకొనగలదు. దేశమున మాతనవిజ్ఞానమును రగులు గొలుపుటకు ప్రయత్నించగలదు.

ఇందు విషయమున మనదేశమున విశ్వవిద్యాలయములు చేయుచున్న కార్యములు అత్యంతముగా నున్నవి. ఇతర దేశములలో నెలకొల్పబడిన విశ్వవిద్యాలయముల వాదర్పము గానై కొని మనదేశమున ప్రతిష్ఠాలయములను నెలకొల్పుచున్నార. అందు జాతీయతాభిజ్ఞములు ప్రవేశించుటకు వీలు లేదు. దేశీయపద్ధతుల ననుసరించుకొనుటకు అవి ఈయకొనుట లేదు. సంపూర్ణంగా పాశ్చాత్యపద్ధతుల ననుసరించుటకు అవి ఎల్లపుడును ప్రయత్నించుచుండును. మన దేశవిజ్ఞానము గొడ్డు పోలేదు. పాశ్చాత్యపద్ధతులచే మనదేశమును మార్చుదలచేయుట ఎవరిచేతను కాజాలదు. కావున మనదేశమున మన దేశీయ పద్ధతులవిదాన శ్రా త్తవిశ్వవిద్యాలయముల నెలకొల్పబడవలయును. జాతీయవికాసమునకు అందు ప్రధానస్థాన మియ్యబడవలయును. అప్పుడు మన విశ్వవిద్యాలయములు దేశము నుద్ధరించుటకు పాటుపడగలవు.

మనదేశములోని యొక్క విశ్వవిద్యాలయమును అదర్శమైనదానిగా చేసి జాతీయ జీవమున కది యంతరంగ సహాయము చేయునో చూడవలయు నని అనేక సంవత్సరముల నుండి కుతూహలపడెను యున్నాను. ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యలను దేశమున సక్రమముగా వికసింప జేయుటకు సర్వ ప్రయత్నములను చేయగలను. విద్యార్థి యొకడు క్రింది తరగతు లలో కృతార్థుడై, విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రవేశము గోర తలచిన యెడల వాని తెలివి తేటలను కనుగొనుటకు మాత్రము ఒక చిన్న పరీక్షను మాత్రము చేయవలయును. విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించిన విద్యార్థి, ఇతరుల కంటె సులభముగా అర్థమగునటుల తన అభిప్రాయముల విశ్లేషించుటకు గాను కావలసిన జ్ఞానము వానికి మాతృభాషలో నిష్ప-ధముగా నేర్పబడును. అంగ్లభాషయందు సయితము పాశ్చాత్య విజ్ఞానమును గ్రహించుటకు కావలసినంత వరకు విద్యగరపడును. ఇందువలన, సాధారణ మేధాశక్తి సంపన్నుడైన యొకవిద్యార్థి మాతృభాషలలో తనకు గలపబడిన విద్యవలన ప్రపంచవిజ్ఞానమును బాగుగా గ్రహించు శక్తియందుడగును. తనజాతీయయుగల శక్తిసామర్థ్యములను బాగుగా గ్రహించగలడు.

విద్యార్థి విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించిన తరువాత అన్నికాశ్త్రములలోని రుచుల కనుగొనుటకు వానిని సగుహాయములు చూపవలయును. అవిద్యార్థి అభిమాన విద్యగ్రహించిన కాశ్త్రమునందు బాగుగా ఆరితేరిన పంతులయొద్ద వానికి శిక్షణ నీయవలయును. అతడు విద్యార్థి దేశలోనున్న పురుషు వానికి కావలసిన సర్వస్వాంతర్ముల నిచ్చుచుండవలయును.

అప్పుడు నిజమైన విశ్వవిద్యాలయము యొక్క అదర్శములు మన ప్రతిష్ఠాలయములందు గాననగును. గొప్ప గొప్ప కాశ్త్రు వేత్తలు, పరిశోధకులు, చరిత్రకారులు మనదేశమునందు ఉద్భవించి దేశ విజ్ఞానమును నిలువబెట్టగలరు. భారతదేశ కీర్తిని నలుదిశల పెదజల్లుగలరు.

అట్టి విశ్వవిద్యాలయ అదర్శముల మైసూరువారనుసరించుచున్నందులకు నేనెంత సుగంధించుచున్నాను. మైసూరు రాష్ట్రము సాశ్వతమైనంత త్వరలో విశ్వవిద్యాలయపు వాతావరణముచే మన దేశమున ముందంజవేసి ఇతర ప్రాంతముల వారికి అదర్శురాలై యుండునని నా నిశ్చితాభిప్రాయము. ఈ విశ్వవిద్యాలయము లోకమునకు బంపబోవుచున్న ప్రథమ స్నాతక పథము ఈ యాదర్శముల తన మనసులలో నిడి కొని దేశవిజ్ఞానసాగరమున నేరచేయుటకు పూనుకొందురు గాత! వారి ప్రయత్నములు సఫలీకృతములగునాక! దేశమున అదర్శ ప్రాయము లగుదురు గాత!

ముఖర్జీ గారి యుపన్యాసమైన తదనంతరము స్నాతక ప్రథమ ముగింపబడినది. సభకు విచ్చేసిన వారందరు ఉత్సాహముతో సభాప్రదేశమునుండి గృహముల కరిగిరి.

సయ్యూధపజలూరు గారికి నిర్బంధానాసము:— కలకత్తాలో మహాత్ముడియులు కలకత్తాముగిసినపిమ్మట కలకత్తా ఉయమాపుత్రకా సంపాదితు డగు సయ్యూధ పజలూరుగారిని బహిష్కారశిక్ష విధించిరి. అతడు బాంకిపూరుకుపోగా నవరకు చెరసాలయం దుండిరి. ఇపు డతనికి స్వగ్రామమున నిర్బంధము విధింపబడినది.

ఉచితముగ నియ్యబడు గొప్ప బహుమతుల వివరములు

20-10-1917 మొదలు 30-9-1918 వరకు

- మొత్తము రు 8720 లు (is Rs, 405)
బహుమానముల సంఖ్య 341.
మొదటి బహుమానము.
3906. రు 186.
రెండవ బహుమానము.
8852. రు 93.
మూడవ బహుమానము.
1842. రు 37-4-0.
నాల్గవ బహుమానము.
2068 రు 14-14-9.
ఆయిదవ బహుమానము.
రెండు టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ 1-1-0 చొప్పున 441, 3566.
ఆరవ బహుమానము.
అయిదు టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ 3-11-6 చొప్పున 282, 1041, 1656, 2512, 3929
ఏడవ బహుమానము.
10 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ 1-18-9 చొప్పున 107, 879, 965, 1106, 1847, 1848, 2499, 2677, 2581, 3290.
ఎనిమిదవ బహుమానము
20 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-11-10 చొప్పున 41, 120, 450, 461, 988, 1078, 1286, 1322, 1358, 1748, 1870, 1876, 2087, 2146, 2352, 2504, 2611, 2634, 8875, 3484.
9 వ బహుమానము
100 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-5-11 చొప్పున 78, 88, 122, 123, 135, 221, 288, 362, 448, 516, 559, 576, 648, 738, 779, 796, 818, 808, 851, 904, 938, 992, 1052, 1088, 1046, 1101, 1117, 1143, 1171, 1192, 1205, 1268, 1274, 1284, 1328, 1327, 1388, 1412, 1423, 1439, 1519, 1548, 1562, 1563, 1567, 1595, 1635, 1730, 1794, 1832, 1840, 1875, 1895, 1902, 1957, 1960, 1974, 1985, 2061, 2018, 2028, 2075, 2098, 2127, 2132, 2138, 2163, 2184, 2229, 2405, 2426, 2461, 2561, 2596, 2600, 2617, 2650, 2653, 2670, 2778, 2826, 3045, 3098, 3180, 3259, 3316, 3332, 3383, 3415, 3519, 3555, 3558, 3703, 3741, 3764, 3800, 3891, 3893, 3937, 3955.
పదియవ బహుమానము
100 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-2-11 చొప్పున 14, 40, 79, 83, 96, 109, 169, 281, 308, 330, 339, 409, 418, 498, 531, 557, 579, 596, 619, 632, 641, 642, 656, 700, 737, 760, 838, 849, 877, 889, 895, 900, 902, 929, 1043, 1058, 1107, 1137, 1221, 1255, 1267, 1288, 1300, 1349, 1364, 1394, 1496, 1508, 1510, 1533, 1539, 1561, 1564, 1577, 1597, 1633, 1650, 1679, 1732, 1844, 1847, 1891, 1931, 2054, 2056, 2070, 2084, 2123, 2314, 2387, 2393, 2410, 2464, 2544, 2573, 2604, 2675, 2708, 2733, 2739, 2774, 2853, 2883, 3065, 3106, 3238, 3255, 3289, 3307, 3435, 3454, 3489, 3541, 3548, 3759, 3902, 3849, 3919, 3950.
11 వ బహుమానము
100 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-1-9 చొప్పున 12, 52, 101, 163, 271, 415, 458, 528, 532, 586, 615, 619, 622, 624, 664, 739, 743, 759, 772, 775, 812, 829, 834, 836, 850, 845, 896, 940, 998, 1031, 1045, 1067, 1085, 1087, 1189, 1190, 1229, 1234, 1246, 1283, 1329, 1330, 1331, 1367, 1398, 1383, 1391, 1392, 1470, 1503, 1509, 1512, 1520, 1530, 1557, 1565, 1607, 1660, 1747, 1935, 1943, 2052, 2064, 2109, 2156, 2235, 2258, 2307, 2361, 2370, 2376, 2396, 2501, 2536, 2516, 2594, 2605, 2678, 2701, 2728, 2771, 2779, 2851, 2900, 2936, 2952, 2987, 3082, 3097, 3112, 3153, 3215, 3219, 3252, 3275, 3356, 3669, 3720, 3878, 3933.
ఎవ్వరు అండ్ కో
20-10-1918 గుంటూరు.

జర్మనునిరోధము విఫలమగుట.

సాంగ్రామిక నిపుణులిట్లు తెల్పుచున్నారు:—పడమర రంగమన గతవారము గొప్పసంగతులు కల్గినవి. చాలవిస్తారముగ ప్రజేశమున ఆక్రమించు కొన్నారము. పూర్వము ఎన్నియును ఇట్లు ఆపారముగ ఏర్పలములును మాస్వాధీనము కాలేదు. వెర్దనునండి సముద్రమువరకు గొప్పయధము జరిగినది. జర్మనులు మొండిగ నిరోధమును జూపుచునే యున్నారు. కాని మాపురోగవనున అరికట్టబాల రైరి.

జర్మనులు మిత్రమండలి ప్రోగ్గవరమును అరికట్టిన వోటులందెల్ల సరాజితులైరి. వెర్దా, వోజియర్ను నడుచు మేము మెల్లగ ముందుకేతున్నారము. ఈ ప్రజేశమున ఆమెరికనులు పరాములు క్రతువుల ప్రబలనిరోధమును నెదుర్కొనవలసి వచ్చినది. ఈ ప్రజేశమున వెర్దా చెదరబడగలిగింది పోరుటయే అవశ్యక రక్తపుచుజర్మను ముఖ్యసేనాని యోచించినాడు. దీనికి చెందుకారణములు గలవు. (1) మిత్రమండలి ముందుకేగినవో లాంగోయిన, మాంటు మేడినడుచున్న యిరువదానికి భంగమువచ్చును. (2) మ్యాజిపంక్తికి ఆపాయము వాటిల్లును. మెటిజా వెర్దను ప్రజేశమే జర్మనులకు ముఖ్యస్థానముగ నున్నది. వెర్దా నుండి సముద్రమువరకు వ్యాపించిన జర్మనులకు ఈ ప్రజేశమునకే పోవలయును. ఈ ప్రజేశమున మిత్రమండలి విజృంభించెనేని జర్మను లిరోగవరమునకు వెనుముక్కలక కప్పుదు. రైనుకు వడమరగనన్న మ్యాజిపంక్తికి గూడ అపాయము కల్గును. ఇది జర్మనుల ముఖ్యపంక్తి. ఇచట స్వల్ప ప్రజేశమే వశమైనను మిత్రమండలి రిపునైన్యములను ఆసంఖ్యాకముగ బోలగొనినది. ఆపారనష్టములను కలుగజేసినది.

క్రతువులు వెనుకకు మరల్చబడుట.

నెంటుక్వింటన్ క్యాంప్ లేనడుమ రిలేడి నుండి 10 రేడియరకు మాకు కల్గిన విజయములచే క్రతువులు వెనుకకు మరలవలసి వచ్చినది. వీరు ఎయిను, ఓయిజుడును లిరోగవరముగావించిరి.

17 రేడియ రిక్యాటాకు దక్షిణముగ రేడియిక్ సేనాని వో కలసి రావికొనక్ సేనాని యొనర్చిన మాట్టియందు రమారమి 10,000 మంది జర్మనులు పట్టువడిరి. చాల ఫిరంగులు కూడ వశమైనవి. రిక్యాటాకు ఆగ్నేయముగ ఓయిజు, సాంబరు కాల్యను మా సేనలు చేరినవి. దీనిచే క్రతువులు మరల ఓయిజుకు దక్షిణముగ లిరోగవరము గావించవలసినది తలంచుచున్నారు.

ప్లాండర్నలో మిత్రమండలి విజయము.

గతవారము ప్లాండర్నలో మిత్రమండలి విజయమే ముఖ్యమైనసంగతి. లిసుకు ఉత్తరదక్షిణమున క్రతువులు లిరోగవరమును గావించిరి. బెల్జియముతీరమున, ఆన్ద్రెడు, జీబ్రుజిలను జర్మనులు నష్టపోవుటచే మననాకలకు అంతర్గాములభయము చాలవరకు కల్గినది. ఇయ్యది మనస్వాధీనములోనున్న మన రాకపోకలకు చాల ప్రయోజనకరముగ నుండును.

పరానుపట్టణముల కొలదిగ మూత్రమే జర్మనులకలలో నున్నది. జర్మనులు ఎంతవరకుతీరే వెనుకకుపోయినను 15,000 మందిని నష్టపోయిరి. ఆనేకవందల ఫిరంగులు పోయినవి. ఇవన్నియు మిత్రమండలి వశమైనవి.

జర్మనులు సంధినిగోరుట.

జర్మను సంధిమానినల విషయమై విల్సను గారిభావము విశ్వలముగ నున్నది. వీరి ప్రత్యుత్తరమును మిత్రమండలివారందరును అంగీకరించిరి. జర్మను రినిస్తాగుసభ 22 తేదీన సమావేశమగును. జర్మనీ తన వ్యవస్థను చెప్పుచును. జర్మనుల యభిప్రాయమును, మిత్రమండలి యభిప్రాయమును కనుగొనుటకై ఎన్నియో అసత్యపు వదంతులు బయటపడినవి. దీని సంతన కూడ జర్మనులు సంధికై త్వరపడుటలకు నుత్సక్తుమగుచు న్నయిది. వీరికంతకును కారణము జర్మనుమిత్రులు సంధిచేసికొని నిచ్చుగించుటయే.

జర్మను మిత్రులు

జర్మనుల నైతిక (సాంగ్రామిక) విజయములను జూచి జర్మనీ ఆశ్చర్యచకి జర్మను మిత్రులు తలంచిరి. అద్దానింజేసి యుద్ధమును సాగించవలయునని నిశ్చయించుకొనిరి. తమ కనుకూలమగు సంధి చేపూరు వని ఆశించి యుండిరి. కాని వీరి ఆశలన్నియు అనుగంభినవి. ఎట్టి వరతులను లేకయే బల్లరులు లోబడిరి. గతమాసములో టర్కి తన నైన్యములో మూడవవంతు కెక్కువగ నైన్యమును నష్టపోయినది. గొప్ప గొప్పములుగూడ పోయినవి. మ్యాసిడోనియా అంతటను బర్కి ఆపాయకరముగ నే యుండెను. యూరపులోను, అసి

యా మైనరులో శిరియాలోగూడ తుగుమ్ములు అపాయకరమగు స్థితియందున్నాయి. ఆస్టో) హంగరీ సుధికోకై ప్రయత్నించుచున్నది. వీరి నష్టము లపారములు. ప్రజలు అసంతృప్తులైరి. త్వరలో దక్షిణ సరిహద్దు న యుద్ధభయము కల్గినచున్నది. ఇటు లీ రంగము న గూడ యుద్ధ భీతి కలుగవచ్చును. బుడాపెస్టు వదంతులు నిజమైనవో హంగరీ ఆస్ట్రీయాలో సంబంధమును తెగ తెంపులు చేసికొనును. తన స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుకొనును. ఇట్టియెడల ఆస్ట్రీయ నులు పోరుట దుర్లభము. ఆస్ట్రీయనులును, తురుమ్ములును తమ దుర్లభతన, ఆశాభంగమును తెలిసికొనిరి. ఇటులనే ద్రతి జర్మనుడు, వివేకముగలవారు, తమ సాంగ్రామికస్థితి నీరాశి అయినదని తలంచవలయును.

జర్మను ఆశలు విఫలమగుట.

1918 సం॥ న పశుచక్రిగంగమున తమ సాంగ్రామిక విజయముచేత మనఆశలన్నియు నెరవేరువనియేదా అంతర్గాముల ప్రయత్నము లన్నియు సంపూర్ణ విజయమును గాంచవనియు జర్మనులు ఆశించిరి. రెండింటియందును విఫలమైరి. మార్చి-జూలైలో జర్మనులకు కల్గిన విజయములువారి కెంత మాత్రము లాభకరముగ నుండలేదు. మనము మాత్రము విజయమునకయి ద్వీగుడికృత యత్నము లొనర్చువారము.

మిత్రమండలి సాధనసంపత్తి జర్మనుమిత్రుల సంపత్తి కంటె చాల గొప్పగ నున్నది. ఇంతకును జర్మను అంగబలము చాల తక్కువగ నున్నది. జర్మనులకు కీమతముగ నున్నది. జర్మను మిత్రులు జర్మనీని విడదాడినవో జర్మను దక్షిణరంగయంతయు యుద్ధమునకు లోనగును. మాఅంగబలము అపారముగ నుండుటచే మాకు అమెరిక లాభకరముగ నుండును. యుద్ధ మింకనుజరిగినవో దెస్సాయ్కూ, హోలంతుగూడ యుద్ధమునకు ద్విగవచ్చును. ఇది మనకు మరింత లాభకరముగ నుండును. జర్మను క్రతువులు ఎక్కువగుదురు. జర్మనురంగము పొడవును గాంచును. ప్రత్యేకము అంగబలమునే ఎంచుచుచెదమా జర్మనులపని నున్నయని వేరుగనుదుర వనపరములేదు. వారి నీటివాహ్యత సాధనసంపత్తి మున్నగునవి మొదలే మంబుగలసినవి.

ఇటీవల జర్మనులు సంధిని కోరుటచే ప్రయత్నము చేసినదనియు, కొంతవరకు జర్మనులు లొంగుబాటును వచ్చిరనియు శుభవనసంకల్పము లేదు. రణసంక్తి పంపబడుచున్న నైన్యములు లిరోగవరమునందున్నవి జర్మను 'అధికారుల సామ్యమే చాలుచున్నది. నైన్యములు తమ యధికారివై బడి దొమ్మికియేరుచున్నవి. వాశిక్తరవును చున్నించుటలేదు.

జర్మను సంధియున్యాయములు

విల్సను గారి లేఖయెడల జర్మనులైఖజూడ జర్మను ప్రత్యుత్తరమును నమ్ముకూడదని తోచుచున్నది. 22 తేదీని రినిస్తాగు సమావేశమగును. అపుడు జర్మనులద్వితీ; నుత్సక్తుమగును. దీనివలన జర్మనుమిత్రులును జర్మనులును సంధిరాయ భారములను జరుపుట కెట్టి యన్యంతర ముండజాలను. తమకీ సాంగ్రామికస్థితి అనుకూలముగ నే యున్నదని అనుకొనవచ్చును. క్రతువు లింకను తమ ప్రజేశములోకి చొరబడలేదని అనుకొనవచ్చును. వీటిచే ప్రజలెవరును మోసపోజాలరు. ఈసాటి కవుడే అందగుతు మిత్రమండలి విజయమునకై తెలిసియే యుండును. యుద్ధనుంతటితో ముగియక సాగినవో జర్మను రాజ్యము నం త ను మిత్ర మం డ లి నైన్యము భ్యంపము చేయుగల్గును. రాయభారములకు పూర్వము తమలేఖ యందు విల్సను గారు 3 సంగతులను వ్యక్తీకరించిరి. (1) మిత్రమండలి రాష్ట్రములకు వదలివెట్టుట (2) భూమియంతయు, సముద్రమునకు దురాగతము లొనర్చుకుండుట (3) నమ్మకమగు, ప్రజాసీతమగు, ప్రభుత్వమును జర్మనీలో ప్రవేశపెట్టుట. మొదటి రెండింటికీ అన్యంతర ముండజాలను. రాష్ట్రములను ఖాళీ చేయుటయందుమాత్రము అంత నమ్మకమును కల్గియుండరాదు. ఏదెట్లున్ను జర్మను లిపుడు బెల్జియను, పరానురాష్ట్రములకు బలాత్కారముగ విడిచిపోవునుండుటచే అభయములకు విలువ తగ్గుచున్నది. మూడవ వరతుమాత్రము త్వరలో పరిష్కారము కాజాలదు. ఎట్టిసోరు లేకుండనే జర్మనుపాలకులు తమయధికారమును త్వరింపజాలరు. హోయెంజోలారేక వంశము స్థిరముగ నుండునట్లు ఏర్పాటు గావించి సంధిని చేకూర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించ వచ్చును. జర్మనుజాతి ఆశయములను కాపాడు మనక్రింద క్రొత్త ప్రభుత్వమును కొంచెమింపు మిమగా ప్రవేశపెట్టెను. ఈ యుద్ధేత్యముతో జర్మనుప్రభుత్వమువారు భేదమాడి అసలు సాగంతములకు కలవరమును కలుగజేయవచ్చును. జర్మనుల స్వాతంత్ర్యముతమకు. జర్మనుల జీవనముకును మిత్రమండలి ఉపద్రవమును కలుగజేయనున్నా

రని జర్మనుల దేశభక్తికి నమ్మకముల జర్మను ప్రభుత్వమువారు జర్మనులను ఆవేశపూరితులుగ జేసెదరు. పూర్వావారవరాయణములు, ప్రషియను నిరంతుకాధికార వర్తమువారు (జంకరులు) తమ చర్యకు ఇదివరకే జూపిరి. వీరిసంఖ్యస్వల్పముగ నున్నను కొంతకాలము వీరజర్మనీని పాలించిరి. రినిస్తాగు సభ్యులు 397 ఇందులో 30,40 మంది మాత్రము జంకర్ల సంఖ్య అయినను వీరి మాటజెల్లినవి. జర్మనుపాలకులు తమవిధికై పోర నిశ్చయించుకొనిరి. ఎట్టివరతులను గోరక మిత్రమండలికి లొంగరు. మేమిట్లు వరతుల నేర్పరుచుటచే జర్మనులను అంతమొందించుటకై ఇట్లు చేసినారమని బుద్ధిచుంతులగు జర్మనులెవరును తలంపజాలరు. ఎట్టి దురభిప్రాయములకు అనకాతము లేకుండగ తెలియజేసినారము. మా సంధివరతులను అంగీకరించుటకు తురుమ్ములదౌర్బల్యము, ఆస్టో) హంగరీవాదవైఖరి ప్రస్తుతపు సాంగ్రామిక ప్రతిహతల పరిస్థితులును ముఖ్యకారణములు నుండవలయును.

వాతావరణ ప్ధితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 28-వ తేదీ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అక్టోబరు 28		అక్టోబరు 29		అక్టోబరు 30	
	తాప	వర్ష	తాప	వర్ష	తాప	వర్ష
గోపాలపూరు	88.5	70.8	80.70	37.76
వాల్తేరు	87.0	73.6	18.42	29.78
కాకినాడ	88.1	71.0	22.84	29.25
బందరు	89.1	70.2	28.42	30.72
గుంటూరు	93.0	67.0	19.37	28.48
నెల్లూరు	92.8	72.9	8.71	18.45
చుర్రాగు	92.0	73.4	14.67	24.66
హైదరాబాదు	89.6	64.0	17.61	28.81
అనంతపురము	92.6	69.1	12.78	20.84
బల్లారి	93.3	68.5	10.75	16.74
కర్నూలు	93.5	67.4	18.05	23.39
కడప	95.9	70.8	12.68	24.67
రెంగునూరు	88.0	62.9	0.02	...	22.75	29.89
నెల్లూరు	91.0	68.0	16.61	29.28
నీలము	90.6	73.1	15.48	32.81
కోయంబుత్తూరు	87.2	73.4	0.10	9.72	14.40	...

బంగారీఖాతమునందును, కర్ణాటకమునందును వాయు భారమునందు మార్పులేదు మైనూరు, పశ్చిమార్ధమండలము లందు, దక్కను, బొంబయలులకు అది కొద్దిగ పెచ్చినది. వాయుభారము దక్కనునందు అధికముగను అభాతపు ఆగ్నేయభాగమునం దల్పముగను కలగు. ఇట్లు వాయువ్యాధి యుండిన యెడల మామూలుకంటె రాజధానియందు చాల పోట్ల వగలు ఆర్ద్రవిహీనముగను రాత్రిల్లు చల్లగ నుండును. కావున అది తూర్పువానల కనుకూలము కాదు. వాయుగతియందంత మార్పులేదు. వాయువిచ్ఛేదతీరుందయుగ నున్నది. మధ్య మెష్టము సామాన్యముగ తగ్గి నున్నది. కాని పడవజీతరమునందును దేశాంతర్భాగము లందును అది మాయము కంటె అదనముగ నున్నది. చెన్నపురితీరపు దక్షిణవరమును తప్ప వగలే పూట వేడి మామూలుకంటె యెక్కువగ నున్నది. రాత్రివేడి మైనూరు ద్వీపకల్పపు ఉత్తరమునందు మామూలుకంటె తక్కువ. వాయుమండలమునందు ఆర్ద్రయితత్వము. మజ్జుల తేవు నులబాదనందును దక్షిణభాగపు చివరను కొంతవజ్జుగ నున్నది. తిరువనంతపురమునందు 2 దుమ్ములు వర్షించినవి.

రాజధానియందెల్లెడలను చక్కనియెండ కావవచ్చును

ఆర్. ఎల్. జోన్సు.

వాతావరణ రాష్ట్రములు.

కావలెను.

తెలుగు తెలిసికట్టి యోగ్యతగల ఒక సబ్ ఓఫీసరు కావలెను. జీతము రూ 50-4-70 (Increments biennially) వరకు ఇవ్వబడును. దరఖాస్తులు ఒంగోలు తాలూకాలోన్లు (వెసి డెంటు కారితలక ఈ నెల 31-10-18 వరకు అంగీకరించబడును. (1852) రావుబహదూర్ డి. క్రిష్ణయ్యమిత్రులు డి. ఎ. (వెసి డెంటు తాలూకాలోన్లు ఒంగోలు.

చిత్తూరు మండలసభ.

రెండవ దినచర్య.

ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమునందు

మండలసంఘము చేర్చుట కంగీకరింప బడుట.

(మాప్రతినిధి యొద్దనుండి)

తిరుతెరి, అక్టోబరు 21:—నిన్నటిదినమున మండలసభ మరల సమావేశమై ఆనేక తీర్మానముల నామోదించినది. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు చిత్తూరుమండల సంఘమును చేర్చు విషయమున సభలో చాలచర్చ జరిగినది. ప్రతినిధుల నేకులు ఈచర్చయందు పాలుగొని ఆంధ్రోద్యమము పట్ల తమ విధ్యుక్త ధర్మముల నిర్వహించినందుల కెంతయు సంతోషపడెను.

తీర్మానములు

మిత్రమండలివారికి మధ్య జయము కలుగు చున్నందులకు సంతోషము కనుబరచి త్వరలో యుద్ధము ముగియుటకు దైవమును ప్రార్థించుటకును, చిత్తూరుజిల్లాబోర్డునకు అధికార సభ్యులొకరు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడు అధికారమును ప్రసాదించుటకు దొరతనము వారిని కోరుటకు, చిత్తూరు పురపాలకసభ్యులులోని అధ్యక్షులు, సభ్యులు అందరు నియోజకులుగ నుండవలయునని, అయ్యుచ్చేద యూనావలె ద్వైతముల పట్ల దొరతనమువారు మాపుచున్న నిరుత్సాహమును ఖండించుచు చేయుటకై తీర్మానములను అధ్యక్షులు సభలో ప్రవేశపెట్టిరి. సభ్యుల ఆమోదము బడసినది.

సానుభూతి.

తదనంతరము కీర్తిశేఖరులు గాయవోటి గిరిరావుపంతులు, నుండరాచార్యులవారి నురణములకు చింతించు వారి కుటుంబములకు సభవారి సానుభూతిని చూపుచు ఒకతీర్మానమును సూర్యనారాయణయ్యగారు ఉపసాదించిరి. దొరస్వామి అయ్యంగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

అతనర జేకీయ మహాసభవారిచే అంగీకరింపబడిన రాజ్యాంగ సంస్కరణముల తీర్మానము నామోదించుటకు వ్యాయవాదులగు సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు రొక యుపపాదనను ప్రవేశపెట్టిరి.

తీర్మానము నామోదించుచు క్రియంతకొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు, బి. ఎన్. శేషగిరిరావుగారు మాటలాడిరి. తీర్మానము సర్వజనాంగీకృతమైనది.

రాజద్రోహసంఘము

తిరుపాతి రౌలటుసంఘమువారి నివేదికమును ఖండించుచు, భారతీయులు ఆంగ్లేయులవలె ఆయుధములను స్వతంత్రముగ తయారుపెట్ట నుంచుకొనుటకు అధికారము నీయకొరచు తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

ప్రత్యేకమునిసిపుకోర్టు.

ఎం. గోపాలాచార్యులుగారు లాండు ఆక్ట్రక్రింద డిస్ట్రిక్టు మునసిపులనుండి యొక అధికారిని నియమించి వారికికార్యాలుయము తిరుపతిలో నెలకొల్పబడవలయునని యొకతీర్మానము నుపసాదించిరి. తీర్మానము అందరిచే నంగీకరింపబడినది.

సంధిసభ.

తేపు జరుగబోవు సంధిసభలో భారతీయుల కష్టములకును నివేదించుటకు భారతీయుల నాయకులలో ఇద్దరిని ఆహ్వానించవలయునని యొకతీర్మానమును సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు ఉపసాదించిరి. నాగపూడి నుబ్రహ్మణ్యస్వామిగారు, రామస్వామిఅయ్యంగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము.

కార్యకర్తలగణముల శ్రీయత రామకృష్ణ రాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు మండల కాంగ్రెసుసంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘముతో చేర్చవలయునని యొక తీర్మానమును వెచ్చించి చంద్రమౌళయ్య బూడూరు రామానుజులు రెడ్డిగారు తీర్మానము నామోదించుచుచిత్తూరు మండలసంఘము ఆంధ్రగౌరవము నిలుపకొరచు గంభీరపన్యాసముల నిచ్చిరి.

సవరణ.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము సెలకదానిని నెలకొల్పటకు కాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములవారి అభిప్రాయము కనుగొని

కాంగ్రెసువారు తమ తీర్మానమును మరల నొకసారి ఆలోచించి చిత్తూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు కోరవలయుననియు, అంత వారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభతో చిత్తూరుజిల్లా సంఘమును చేర్చు విషయమును ఆపువల చేయవలయునని, సి. దొరస్వామి అయ్యంగారుక సభకును ప్రవేశపెట్టిరి. మదనపల్లి నీవామలు శేషగిరిరావుగారు సరణ నామోదించిరి.

ఇందు విషయమున చాలచర్చజరిగినది. సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు, మహాస్వామిస్వామిగారు, అనంతశయనం అయ్యంగారు కైలాసనుండరేశ్వరగారు మున్నగువారు ఇరుపక్షముల మాటలాడిరి. సభకు ప్రత్యేకముగ దయచేసిన కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సయితము తీర్మానము విషయము చాలసేపు మాటలాడిరి.

సవరణ వోటునకు పెట్టుబడి నివాకరింప బడినది. ఇంకొక సవరణ.

మండలవాసుల అభిప్రాయము కాంగ్రెసు సంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘముతో చేర్చువిషయమున కనుగొని రాబోవు సభలో నివేదికము నమోదుటకుగాను కొంతమంది పెద్ద మనుష్యులతో నొక యుపసంఘము నెలకొల్పబడవలయునని యొకొకసవరణ తేబడినది. కాని అది సభ్యుల ఆమోదమును బడయజాలక నిరాకరింపబడినది.

తీర్మానము అంగీకృతమగుట.

అటుతరువాత రామకృష్ణ రాజుగారి తీర్మానము వోటునకు పెట్టుబడి సభ్యులలో ననేకులచే ఆమోదించబడినది.

ఇతర తీర్మానములు.

వాలానా, ఆగ్రోణము తాలూకాలలోని కొన్ని భాగములు చిత్తూరుజిల్లాలో చేర్చువలయుననియు, చిత్తూరు బోర్డు మోన్సూన్ పురపాలకసభ్యులసంఘమువారి యధీనము చేయవలయుననియు, బోర్డువిధ్యాలయములలో సాంకేతిక పాఠశ్రామికవిద్యలు గరిపబడవలయుననియు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టుబడి ఆమోదించబడినవి.

అధ్యక్షులు అంభోపన్యాసము

తదనంతరము సభాధీనము సభాకార్యక్రమమును ముగింపుకు వెచ్చించు ఆరవములో చాలసేపు మాటలాడిరి. ఆంధ్రోద్యమమధ్య జేకోపకారమునకు చాల శ్రేయోగాయకమని అధ్యక్షులు నుడిచిరి. అయినను కాని నిగ్గుతలు ఆనోష్ఠ్యవైషమ్యములను మనస్సునందుంచుకొని ఆంధ్రోద్యమ చిత్తమును చెదగొట్టకుండ నాచిత్తీతని ప్రదర్శింపజేసినందులకు ఆముద్యమము కాశ్యోకముగ వర్ధిగలదు ఆంధ్రోద్యమమునకు బాలాధిప్తములు పోయిననది. సభాకార్యముల నిర్వహించుటకు ఎంతయు సాటుపడిన ఆహ్వానసంఘమువారి నభినందించిరి.

సభాధీనతగారికి ప్రతినిధులకు తదనంతరము లభించుటతో సభాకార్యములు ముగింపబడినవి.

కెవ జేజి తరువాయి

ఏనిధముగ నెంతసామర్థ్యముతో జేకీమునా దల్లరులులేక కాంతిని నెలకొల్పుచున్నదియు, వ్యాయ మూర్తు లెంత సామర్థ్యముగ సినిమా క్రిమినలుకేసులలో తీర్పుల జెప్పుచు వ్యాయపరిపాలనము గావించుచున్నదియు తేటతెల్లముకాగలవు. కాబట్టి భారతీయనాయకులకేక్రి సామర్థ్యములందు నమ్మకముంచి యావిషయమునూడ వారి స్వాధీనముచేసిన భాగుండునని నాయభిప్రాయము.

యాకులు ముసేను

గౌ. యాకులుముసేను సామేయుగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాలముగ మాట్లాడుచు నిట్లుపన్యసించిరి.— సినిమా జప్తిగుగాని, క్రిమినలు జప్తిగుగాని యీ రెండు విషయములను అధికారాయత్తమందుంచవలయునని నాయభిప్రాయము. నే నిట్లు కక్కాడించుట భారతీయ ప్రముఖుల సామర్థ్యములందు ఏమైనను లోపములున్నవని గాను. వారి యం దట్టిలోపము లెన్నడును లేదు. వారి కక్రికామర్థ్యము తెల్లరకును తెలిసినవే. కాని అన్నివిషయము లెప్పుడును ప్రజాయత్తము చేయరు గావునను, ఏవో కొన్నివిషయములు తప్ప అధికారాయత్తమందుంచవలసి వచ్చును గావునను, యీ “లా, జప్తిగు, పోలీసు” యీ మూడు విషయములను అధికారాయత్తమందుంచి మిగిలిన విషయములన్నియు ప్రజాయత్తముగావించవలయునని నాయభిప్రాయము. ఇంతియగాక ప్రత్యేక కాంగ్రెసునందు గూడ, లా, జప్తిగు, పోలీసు విషయములు అధికారాయత్తమందుంచవలె నని తీర్మానింపబడినది. కాంగ్రెసు తీర్మానమును సవరించి నేను మాట్లాడితిని గాని వేటు గాదు.

రామచంద్ర రావుగారు.

గౌ. మో. రామచంద్ర రావుగారు యాకులుముసేనుగారి సందేశములకు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు యిట్లు చెప్పి

రి. “మనమిప్పుడు విషయములన్నిటిని, అధికారాయత్తముగాని ప్రజాయత్తముగాని గావించుటలేదు. ఏవిషయమున కా విషయము ప్రత్యేకముగా చర్చించుచున్నాము. మనము కోరికలకు కొన్నివిషయములు, నెరవేరవచ్చును. కొన్నివిషయములు నెరవేరక పోవచ్చును. కాబట్టి మనము ఎక్కువసేపు ఇతతో యీ సి వి లు జ ప్తి గు వి ష య ము గూ డ ప్రజాయత్తముగావించవలయునని ఒకనేర అధికారులంగీకరించి ప్రజాయత్తము గావించవచ్చును.

ఇతర సభ్యులు.

గౌ. ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారును, సి. శివరావుగారు మాడను తీర్మానమును బలపరచిరి.

వేంకటపతిరాజుగారు.

గౌ. బి. వేంకటపతిరాజుగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. ఈవిషయములు ప్రజాయత్తములు, ఈ విషయములు అధికారాయత్తములు గావించవలయునని చర్చించుటకుని లాభములేదు. భారతీయులకు సంబంధించినంతవరకు వారెట్టికార్యమునకైనను సమర్థులు. అన్నికాటను వారి యధీనమునందుంచినంతవరకు వారు కనుసామర్థ్యముతో నిర్వహించెదరనుటకు సంధియములేదు. కాని మనము విభాగమున కొప్పుకొనినపుడు తప్పక కొన్ని విషయములు ప్రభుత్వముత్తమునూడ గావించవలసి యుండును.

లా, జప్తిగు, పోలీసు విషయములను ప్రభుత్వమునామందుకొనవలచినపుడు మనమేల యంగీకరించ గూడదు? తప్పక యంగీకరించి ఆ విషయములను వారి అధికారాయత్తమునందే యిచ్చవలెను. యాకులు ముసేనుగారి యభిప్రాయమును బలపరచుచున్నాను.

నరసింహయ్యగారు

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

చిదంబరనాథ మొదలియారు

గౌ. కె. చిదంబరనాథ మొదలియారుగారుగూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపాలముగ మాట్లాడుచు యీ విషయము అధికారాయత్తము చేయుటకు పూర్వము కార్యనిర్వహణము నీతి పరిపాలనము (ఎగ్జిక్యూటివు ఆండు సాడిమర్) విషయములు విశ్లేషించ బడరలెనని నుడిచిరి.

పిమ్మట తీర్మానము వోటునకు వేయబడినది. 10 మంది ప్రతిపాలముగను, 8 మంది అనుమతముగను వోటు చేసిరి. ఆమోదించబడలేదు

వ్యాపారవిషయములు.

గౌ. యాకులు ముసేనుసామేలు బహద్దరుగారు వ్యాపారవిషయములకు సంబంధించిన విషయములన్నియు గూడ ప్రజాయత్తము గావించవలయునని తీర్మానముపసాదించుచు ఇట్లుపన్యసించిరి.— నేను యీ విషయమును గూర్చి యుపన్యసించుటలో నా మిత్రులయిన అనేకమంది భారతీయుల యభిప్రాయములను చెప్పుచున్నాను గాని వేరుగాదు. భారతీయ పరిశ్రమలు, వర్తక వ్యాపారము పునర్నిర్మణము గావించవలసి న సమయ ము సన్న ము యి న ది. పాశ్చాత్యులు మాజేకీయతో వర్తకముజేసి విశేషసామ్యము గడించి బాగుపడుచున్నారు గాని భారతీయులు మాత్రము అభివృద్ధి జెందుటలేదు గాను మా పరిశ్రమలను మాజేకీయలో నె యితరజేకీయల పోటీలేకుండ, యభివృద్ధి గావించుటకై యీ విషయమును ప్రజాయత్తము గావించి, ప్రభుత్వమువారు తమమంత్రులద్వారా సహాయ మొనరించుదురనిగి శక్తియులను పునర్నిర్మణముచేసి చేయుత యుపంగతు గాక యని గోరుచున్నాను.

గౌ. ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు ఆమోదించిరి.

సభ్యులు ఫలహారమునకు లేచిరి.

సభయింకను జరుగుచున్నది.

అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యామృతము తక్కుని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0

అమృతాంజనము డిబో, 6 తంబు శెట్టివీధి, మదరాస్

అమృతాంజనం అవతేహ్యము. 1-తేహ్యము రత్నమునకుద్దేవీ వీర్యమును పెచ్చింతును ముందు శక్తినించి యున్నతేహ్యము చేసి లేటి కాలిముందు పోల్చును. మొదటను చల్లచేసి తిరిగిమును తేహ్యమును కలిగించును. వీర్యము, భేరులు, తలకొప్పి, రొడ్డుకొప్పి మొదలగువానిని తప్పుక నివారించును. 21^వ అర్ధపాను డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యకాశ్రమి మునీశంకర్ గోవింద్, అంతరిక్షగ్రహ శాస్త్రజ్ఞులయి, 157, బ్రాడ్వే ముఖ్యము.

Rappes Wood Captured.

LONDON, October 22.—4-20 A. M.
Last night's American communique says:—In the course of stubborn fighting north of Verdun we advanced our line at several points, captured hill 297 and ejected enemy from Rappes wood capturing 261 prisoners and a number of machineguns. We have improved our positions further west.

Flanders Front**German Robbery, Cruelty, Terrorism, and Destruction.**

LONDON, October 13.
Before evacuating Bruges Germans seriously damaged the docks, dynamited the locks and blocked the canal by sinking Destroyers and Submarines. Roubaix and Tourcoing suffered the usual cruel treatment at the hands of the Germans. Not content with destroying station bridges, foot bridges, and cranes in Roubaix, they blew up the water mains, imposed a fine of six hundred thousand francs and seized the municipal coffers containing seven hundred and fifty thousand francs. They rendered useless or removed to Germany all the machinery of mills in Tourcoing, Roubaix and Lille. Indeed the inhabitants of all the re-occupied towns have the same story to tell of robbery, cruelty, terrorism and destruction.

LONDON, October 22, 1-20 A. M.
Last night's Belgian communique says:—We continued our advance driving the enemy to the eastern bank of the "Derivation" canal between the Dutch frontier near Bede and south of Meerendre taking two hundred prisoners.

London, October 21.
Reuter is informed that the British have reached the Scheldt between Strikmand and Tournai. The Allies are within five miles of Ghent. The Cateau sector was quiet to-day. Although the enemy retreat has halted, there is no reason to believe that the pause is more than temporary.

Germans Evacuating Brussels.

LONDON, October 20.
AMSTERDAM.—The "Handelsblad" Rotterdam correspondent states that the Germans are feverishly preparing for the military evacuation of Brussels.

Brilliant British Advance.

LONDON, October 22.—4-20 A. M.
Last night's British-Belgian communique says:—Pressure was maintained on the whole front. Germans in their hurried retreat from the north abandoned all their coastal guns. Some are intact. French across the Lys repulsed violent counter-attacks and improved their bridge heads. The British reached the Scheldt between Bailloul and Bellebin and advanced a mile between the Scheldt and Lys despite lively resistance.

Salonika Front

LONDON, October 22 1-20, A. M.
A French eastern communique says:—French troops on October 19th reached the Danube in the region of Vidin and proceeded to stop traffic. An enemy monitor was forced ashore under our gunfire. Allied forces have captured Zaitchar. The Serbians on the Marava are in contact north of Aleksinat and Krushevat with the Germans who are strongly entrenched.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi**Municipal Grain Shops in Delhi.**

DELHI, October 22.
The Delhi Municipality has been considering the question of ameliorating the conditions brought about by the failure of the monsoon. It has been decided to open Municipal grain shops at different localities to supply food-stuff at reduced rates. It is proposed to arrange as far as possible for daily supply of 500 bags (1800 Mds approximately) and to fix a limit for retail sale. No individual would be allowed to purchase more than a rupee worth of grain on any one day. A special sub-committee consisting of the President, Major Waller, Mr. Grant, Govan Seth Minamull, Sheikh Azizuddin and Saiged Bachiruddin has been appointed to supervise the working of the scheme.

Simla**War Situation Reviewed.****Failure of German Resistance.****"Onlooker's" Views.**

SIMLA, October 12.

(Delayed in Transmission.)

Military Onlooker in the course of his review says:—Events of great military importance have taken place in the last week especially on the Western front, where we have gained larger and more important area than in any other corresponding period since the beginning of the war. Heavy fighting has taken place on the greater part of the wide front from Verdun to the sea. The Germans have continued to offer stubborn resistance but have failed to arrest our advance.

Wherever the Germans have opposed the Allied advance they have been defeated though our progress has been slow between Verdun and Vouziers. In this sector the Americans and the French are meeting with strong opposition and the German Higher Command evidently considers it essential to stand firm in this area. There are two main reasons for this; firstly, an Allied advance would threaten the important railway communications through Longuyon and Montmedy, and secondly, the line of the Meuse would be in danger. The Metz-Verdun sector may be considered as the pivot on which the long German line from Verdun to the sea is swinging back. An Allied advance in this area would endanger the whole German system of retreat and also the line of the Meuse which is the Germans' main line of resistance west of the Rhine. Though we have gained less ground in this sector than on the rest of the front, our Allies have pinned down large numbers of German troops which have suffered heavy losses.

Enemy Forced to Withdraw.

As appeared probable our successful operations on the 8th October up to the 10th on the St. Quentin-Cambrai front had the effect of forcing the enemy to carry out an important withdrawal between the Aisne and the Oise.

General Rawlinson's attack south of Le Cateau on the 17th October and the following days in co-operation with General Debeney's First French Army has resulted in an important advance in which nearly 10,000 German prisoners and many guns were taken. Our troops have reached the line of the Oise-Sambre Canal, Southeast of Le Cateau. In consequence of this advance a further enemy retirement may be expected south of the Oise.

Allied Victory in Flanders.

The principal event of the past week has been the Allied victory in Flanders with the great German withdrawal north and south of the Lys. The loss of the Belgian coast with Ostend and Zeebrugge will greatly reduce the submarine menace to our shipping, while its possession will be a valuable asset to our communications.

Few French towns of importance now remain in German hands. Though the German retreat has been skillfully carried out some 15,000 prisoners and several hundred guns have been captured by the Allied troops since the 14th October.

Germany Desires Early Peace.

Whilst these military operations have been in progress political events of great importance have taken place. President Wilson's reply to the German peace overture has been firm and clear and has met with the approval of all the Allied powers. The German Reichstag meets on the 22nd and will doubtless discuss Germany's action and her position. There have been many reports and rumours during the past week, some baseless, some perhaps founded on fact, others possibly were feelings put forth by the German Government to test public opinion in Germany and in the Entente countries. From all these rumours one fact stands out clear and that is the intense desire of Germany for an early cessation of hostilities. The main reason for this desire is the determination of Germany's allies to make peace.

Germany's Allies.

Germany's military successes had for years inspired in her Allies a belief in her invincibility and had caused them to acquiesce in a continuance of the war in the hopes of gaining a favourable peace. These hopes are now entirely destroyed. Bulgaria had surrendered unconditionally. Turkey has in the last month lost more than a third of her fighting strength, with vast territories and sees herself threatened at all points in Mesopotamia, Syria, on the coast of Asia Minor and in Europe. Austria-Hungary is longing for peace. Her losses have been enormous, her people are discontented and she will soon see herself menaced with invasion of her wide southern frontier as well as on the Italian front. If today's reports from Budapest are true, Hungary is determined to break away from Austria and to establish her own independence. In such conditions it will be practically impossible for Austria to continue fighting. The Austrians and the Turks see that their military situation is hopeless and so must every reasonable German.

Failure of Hopes.

Germany's sole hope lay in decisive military victories on the western front in 1918 or in the complete success of submarine. Both have failed and Germany's temporary successes between March and July have had no result but to cause us to redouble our efforts.

The Allied resources are in all respects immensely superior to those of the Central Powers but the real key to the whole situation is the question of man power and in this vital matter Germany's inferiority is so great as to render her position hopeless. If Germany's allies deserted her, the whole of her southern frontier would be open to attack, an advantage which would be invaluable in view of our enormous numerical superiority. In the event of her prolonged struggle, there would moreover be the possibility of Denmark and Holland being drawn into the war which would be a further advantage to us. It would lengthen Germany's front and increase the number of her adversaries. These considerations show that Germany's military situation is hopeless in regard to man power apart from other questions, e.g., material resources, morale of the nation etc.

As regards morale it is well known that the German people is longing for peace and recent events show a great change in the discipline of the army and in the submissiveness of the nation. For instance, there is evidence from German official sources of much insubordination amongst the troops that are being transported to the line. It is said that the troops obey neither orders nor instructions and have even offered resistance and have executed their superiors. Numerous cases of insubordination have occurred towards those in charge of drafts and escorts and towards railway officials and sentries.

Germany's Peace Movements.

Germany's official attitude to President Wilson's last note has been so camouflaged by inaccurate and mendacious reports that the probable terms of her reply remains doubtful.

The assembly of the Reichstag appears to have been fixed for to-morrow, the 22nd. When it meets the hopelessness of Germany's position will be well-known to every member. That will not however prevent the Government and the pan-German party from making a further effort at negotiation. They may be expected to claim that the actual military situation is still good and that no enemy is yet on German territory. Such arguments will deceive no one. For every German knows by this time that a complete Allied victory is assured and that if the war were prolonged, it lies in the power of our armies to overrun the whole of Germany.

President Wilson laid down three conditions in his note as a preliminary to negotiations—the evacuation of Allied territory, the cessation of atrocities both on land and sea, and the establishment of a trustworthy government in Germany. The first two conditions are likely to meet with little opposition, except as regards guarantees for evacuation. In any case the forced evacuation of French and Belgian territory is proceeding so rapidly that guarantees are losing much of their importance. The third condition will however present the most serious obstacle to an early settlement. Germany's rulers are unlikely to abandon their power without a struggle. They may be expected to make an attempt to secure a peace which will retain the Hohenzollern dynasty and something approximating to the present form of Government under the pretext of safe-guarding the interests of the German nation. With this object the German Government will no doubt try to bargain and to confuse the issues. An appeal will be made to the patriotism of the German people who will be told that their liberty and the existence of Germany are menaced by the Allies. The conservative party of the Prussian Junkers led by Von Hayderbrand has already shown its hand. This party has long ruled Germany though its numbers are small, only between thirty and forty out of three hundred and ninety seven members of the Reichstag. There is good reason to believe that Germany's rulers will continue to struggle against their fate and are not yet prepared to accept unconditional surrender. Every thinking German must however realise that our terms are not directed against the existence of the German nation. They have been so clearly stated as to leave no doubt as to their meaning. The present military situation and the certainty of its becoming still more unfavourable to Germany, together with the attitude of Austria-Hungary and the impotence of Turkey, should be the strongest of all arguments in favour of the early acceptance of our terms.

Bombay**Mr. Tilak and Party Reach Gibraltar.**

BOMBAY, October 22.
Information has been received that Mr. Tilak and party reached Gibraltar safe on the 21st instant. All are enjoying good health.

Influenza.**Bombay Medical Association's Meeting.****Dr. Turner's Views.**

BOMBAY, October 22.
An important meeting of the Bombay Medical Association was held this evening to consider the subject of influenza epidemic in the city. Dr. Turner, Executive Health Officer, declared it to be conclusively proved that the first cases arrived here in ships at the end of May that it is at a time of the year when Bombay may be described as a huge incubator with suitable media already established for the rapid dissemination of disease among its overcrowded population living in such conditions as they do. Sickness rate among those employed in offices was 75 per cent among Europeans and 33 per cent among Indians. All who suffered least were the outdoor mental staff of the Municipality, among whom sickness rate was between 3.7 per cent and 8.9 per cent. When a city lies in the path of influenza pandemic it has no chance of avoiding infection. After the first onset of the disease has almost disappeared and then there was a fresh epidemic. Whether the organism connected with the disease attained exalted virulence that was shown during its second onset during its progress by the conditions of climate and social surroundings, poverty and dearth of food or in combinations with any other organisms furnishing suitable media for development is one of most interesting epidemiological and bacteriological questions that can be imagined. A great deal of bacteriological and pathological work in connection with the epidemic had been done in Bombay hospitals and laboratories. The actual number of deaths occurring above the normal during the five weeks of the second epidemic was 12,277. The average death rate in the city during the second epidemic was 459 the figure for the normal years being 90. Over 36 per cent of the deaths occurred among people between 20 and 40 years old. Poona, Nagpur and other cities had suffered more heavily than Bombay in proportion to their population. Dr. Turner warmly acknowledged the volume of non-official help with which he had been able to deal with the epidemic and said he had received a large number of official letters from other towns in India asking for advice. Answers had been sent to all. The disease taken at an early stage was very amenable to treatment and hundreds of lives had been saved by the devotion of the volunteer organisations, who had been deeply impressed by the quick results following the early treatment. He saw no reason to believe the prophecies that there would be another early recrudescence of the disease. If this terrible scourge had been the means of enlightening the honorary workers and others concerning the surroundings in which the poor live and the defects in the sanitation of the city and how much those engaged in striving to improve those conditions appreciated their help in providing that pressure of public opinion without which no real improvement can ever be made the epidemic will prove in the long run a blessing to the city.

Calcutta**A Daring Dacoity.**

CALCUTTA, October 19.

(Delayed in transmission.)

A daring dacoity was committed on the night of the 15th instant in the house of Balaram Pal of the village Baghari in Jamalpur sub-division of Mymensingh district. The dacoits numbering sixteen armed with guns, bombs and spears attacked the house. Balaram opposed the dacoits and was wounded. The culprits decamped with money and ornaments worth about four thousand rupees.

United Provinces**Influenza in Lucknow.**

LUCKNOW, October 22.

Most of the Government Telegraph Office staff here are down with influenza. It is reported that a telegraphist in Cawnpore died yesterday and the officer in charge of the Roorkee office died this morning.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Central Powers

Full Text of German Reply.

Evacuation Conditions.

LONDON, October 21.

A wireless German official statement says:—Germany's reply to President Wilson is as follows:—

"In accepting the proposal for evacuation of occupied territories, the German government has started from the assumption that the procedure of this evacuation and conditions of armistice should be left to the judgment of the military advisers and the actual standard of power on both sides of the field must form the basis of arrangements safeguarding and guaranteeing that standard. The German Government suggests to the President that an opportunity should be arranged of fixing details. It trusts that the President will approve of no demand irreconcilable with the honour of the German people and with the opening of a way to a peace of justice.

Devastation Charges Explained.

The German Government protests against the reproach of illegal and inhuman actions made against the German land and sea forces and thus against the German people. For covering a retreat destructions will always be necessary and are in so far admitted by international law. The German troops under the strictest instruction spare private property and exercise care for the population to the best of their ability. Where transgressions occur in spite of the instructions, the guilty are punished.

Submarine Crimes Denied.

The German Government further denies that the Navy in sinking ships has ever purposely destroyed lifeboats with passengers. The Government proposes regarding these charges that the facts be cleared up by neutral commissions. In order to avoid anything hampering the work of peace, the German Government has dispatched orders to all submarine commanders precluding the torpedoing of passenger ships, without however, for technical reasons, being able to guarantee that the orders reach every single submarine at sea before its return.

Fundamental Change in Government.

As a fundamental condition of peace, the President prescribes the destruction of every arbitrary power that can separately, secretly and of its own single choice disturb the peace of the world. To this the German government replies that hitherto the representation of the people in the German Empire has not been endowed with influence on the formation of the government. The constitution did not provide for a concurrence of representatives of the people in decisions regarding peace and war. These conditions have just now undergone a fundamental change. A new government has been formed in complete accordance with the wishes of the representatives of the people, based on universal, secret, direct franchise. The leaders of the great parties of the Reichstag are members of this government. In future no Government can take or continue in office without possessing the confidence of the majority of the Reichstag. The responsibility of the Chancellor of the Empire to the representatives of the people is being legally developed and safeguarded. The first act of the new government has been to lay before the Reichstag a bill to alter the constitution of the Empire, in order to require the consent of the representatives of the people for decisions in war and peace. The permanence of the new system is however guaranteed not only by constitutional safeguards, but also by the unshakable determination of the German people whose vast majority stands behind those reforms and demands their energetic continuance.

German Peoples' Government.

The President's question as to with whom he and the governments associated against Germany are dealing is therefore answered in a clear and unequivocal manner by the statement that the offer of peace and an armistice emanates from a government which is free from any arbitrary or irresponsible influence and which is supported by the approval of an overwhelming majority of the German people.

BERLIN, October 20th.—(Signed) SOLF.

U. S. Republican Resolution.

LONDON, October 22.

WASHINGTON.—After the publication of the German reply, Mr. Poincaré, the republican introduced a joint-resolution proposing that the Congress should forbid further negotiations by the United States with Germany until the German military forces surrendered unconditionally.

A Clumsy Effort to Gain Time.

LONDON, October 22.

NEW YORK.—The United States Press calls the German reply a clumsy effort to gain time. The vast majority of papers urge that unconditional surrender is the only possible basis of peace.

Equivocal and Tortuous Reply.

LONDON, October 22.

PARIS.—Parliamentary circles and the Press regard German reply as wilfully equivocal and tortuous especially as regards armistice. They do not consider that pretended constitutional reforms afford guarantee of duration.

German Reply to Mr. Wilson.

English Press Comments.

LONDON, October 22.

Commenting on Germany's reply to President Wilson, The "Daily Chronicle" says:—The reply is obviously unacceptable. The suggestion that armistice should be based on status quo does not lack impudence. The only terms we

can offer must correspond to the certainty of our victory. The note seems to be a piece of diplomatic huckstering making a stage in the path of surrender.

The "Daily News" questioning whether Germany is only playing for time says that the guarantee demanded by the Allies' military and Naval authorities would furnish a practical test of Germany's sincerity and the power of her military rulers.

The "Morning Post" says:—These Ravishers, Despoilers, Torturers, Pirates, and Breakers of Covenants have extraordinary impudence to protest against the charge of illegality and inhumanity and brazenly propose a Court of Enquiry. The Allies can see business through themselves.

The "Daily Telegraph" says: The studious vagueness of the note shows that Germany desires to go on talking. We demand definite acts like abandonment of fortresses and surrender of Warships. It is time an end was put to negotiations which must be resultless so long as Germany is in her present mood.

The "Daily Express" says:—Germany has tacitly admitted defeat. It is for Allies to discover whether her desire for peace is strong enough to impel her to pay the allied price.

The "Daily Mail":—This is no reply at all. Diplomacy has seldom had to deal with such a puerile and incoherent misfire. Germany can prove her sincerity by sending a Parliamentary with the white flag to General Foch and Wemyss.

The "Times" says:—The document is a monument of insincerity, make-believe, and deliberate untruth. It will not change the conditions which the United States and her Allies are inexorably determined to impose.

Authoritative circles regard the German reply as, not business but merely an argumentative protestation designed to cover an absence of reply. A high official described the note as badly camouflaged insincerity. It is pointed out that Germany is proceeding on the assumption that President Wilson merely demanded evacuation of occupied territories whereas this is false. Furthermore naval questions require to be cleared up. It should be noted that the principle of freedom of seas as interpreted by Germany is wholly unacceptable to Great Britain.

Kaiser Blamed.

LONDON, October 22.

AMSTERDAM.—Herr Maximilian Harden addressing several thousand people in Berlin declared that the Kaiser must shoulder the cross of seeking a peace based on enemy military superiority and must thereafter be shorn of his despotic powers.

Great Britain

The 'India' on the Reforms Committees Epoch-Making Appointments.

London, October 11.

The Journal 'India' considers that the Indian appointments to the Reform Committee mark an epoch in the relations between the authorities and the Indian people. The Journal calls for some transfer of functions to popular representation in the Central Government and urges that the Imperial Government take steps to relieve economic tension in India owing to high prices of food grains and cloth.

High Indian Appointments for Invalidated English Soldiers.

London, October 16.

Mr. Montagu invites applications for a limited number of appointments in the Indian Forest Service from well qualified and otherwise suitable men who have served at the front and been discharged from the army owing to injuries but who are not physically unfitted for strenuous work in Forest Service.

Mr. Montagu Suffering from Gastric Attack.

LONDON, October 10.

Mr. Montagu is suffering from rather a severe gastric attack and has cancelled his engagements for a few days.

Mr. Hughes to Stay in Britain. To Discuss Post War Problems.

LONDON, October 22.

MELBOURNE.—Mr. Watt in a speech here said:—Mr. Hughes had agreed to the Federal Government's request to remain in Britain in view of the possibility of peace in order to solve post-war problems affecting Australia, including retention by the Allies of the German possessions in the Pacific.

Leave for Soldiers.

LONDON, October 20.

In the House of Commons Mr. Macpherson said "opportunity was being taken to grant leave from all fronts as far as transport facilities and military situation permitted. As regards Palestine and Mesopotamia position was very difficult but where long leave was impossible every effort was being made to grant local leave."

French's Resignation Contradicted.

LONDON, October 22.

The "Times" authoritatively denies that Lord French intends to resign the Irish Viceroyalty.

Precaution Against Influenza.

LONDON, October 22.

LATER.—MELBOURNE.—In view of the epidemic of Spanish Influenza in South Africa quarantine has been imposed on vessels from South Africa in Brisbane, Sydney Melbourne, Adelaide and Fremantle which will be the only ports of entry. The Federal Government has requested the Imperial Government to forbid troopships to call at South Africa.

The King on Victory.

LONDON, October 21.

Addressing the delegates to the Inter-Parliamentary Conference at Buckingham Palace, the King said:—Victory is within our reach and we are all agreed that it must be complete and decisive."

Prisoners in Germany.

LONDON, October 21.

In the House of Commons Mr. Hope stated that 5362 British Officers and 142,987 men were prisoners in Germany.

The Flemish Coast.

German Destroyers Escape.

LONDON, October 21.

Dr. Macnamara stated that there was good reason to believe that all the German Destroyers and torpedo boats at Ostend and Zeebrugge escaped to Germany. Everything possible was done to intercept them, but the vessels were able to make passage in the darkness by Dutch waters.

Mr. Houston asked: Did the vessels escape up the Scheldt to Antwerp?

No reply was given.

Irish Packet Boat Sunk.

LONDON, October 21.

Another Irish packet steamer The "Duncalk" has been torpedoed in the Irish sea. Thirteen of the crew of twenty have been landed.

Liner Strikes Mine.

LONDON, October 22.

STOCKHOLM.—A telegram from Helsingfors states that the Hamburg-America liner the "Hapsburg" struck a mine while proceeding from Riga to Danzig. Over a hundred soldiers were drowned.

LONDON, October 10. The Gazette announces that President Poincaré has conferred the Legion of Honour, Croix D. Officer, upon Colonel A. W. Knox and Major G. L. Newall. Croix De Chevalier upon Lieut-Colonel C. J. Thornhill and Major J. D. Scale and Croix De Guerre upon Major M. D. Vigors, all of the Indian army.

General

German Sailors Interned.

LONDON, October 22.

FLUSHING.—One hundred German sailors from batteries on the Belgian coast have arrived and will be interned. Many more are expected.

Influenza Epidemic in the World.

LONDON, October 16.

The Spanish Influenza continues to rage in different parts of the world. It is particularly violent in Sweden Holland and Canada where hospitals are overflowing and business is disorganised. A message from the Capetown dated October 11th says, that Influenza death toll in Capetown is roughly estimated at five-hundred daily, one-fifth of the victims being Europeans.

Western Front

LONDON, October 21.—11-55 P. M.

To-night's British communique says:—There was sharp fighting during the night and early this morning for the possession of Amerval which we captured on October 20th. We repulsed determined attempts to regain the village. The enemy this morning unsuccessfully attempted to drive in advance guards in the neighbourhood of the Cambrai-Bavay road. We took a few prisoners. We continue to progress eastward and northward of Denain despite considerable opposition. We are within two miles of Valenciennes and have reached the general line La Sentinelle-St. Amand-Rongy-Taintignies. We hold the west bank of the Scheldt at and for several miles northward of Pon Tachin northward of Tournai.

LONDON, October 22.—12-55 P. M.

The British communique says:—As a result of local fighting during night we advanced our line to the left bank of Ecaillon river southward of Thiaucourt, the western portion of which is in our possession. We made further progress between Valenciennes and Tournai. Enemy resistance on this front is increasing. As a result of sharp fighting during the night in Tournai sector we expelled enemy from the village of Oreg and from the woods in the neighbourhood of Froyennes. We are within a mile of the town.

LONDON, October 22.—1-30 A. M.

Last night's French communique says:—To-day we resumed our advance between the Oise and the Serre. On the right we carried Nesbracourt and Richtecourt taking 50 prisoners. We advanced on our left between Lucy and Villers-Le-Sec, despite vigorous resistance of the Germans who frequently heavily counter-attacked. On the plateau east of Vouziers all our positions were maintained.

Satisfactory British Progress.

LONDON, October 22.—10 45 P. M.

Reuter's correspondent at British headquarters telegraphing last evening said:—Enemy resistance is flagging. In Flanders we have reached the west bank of the Escaut between Peq and Lefter, both of which are in our possession. The enemy is maintaining a heavy fire from the opposite bank. Strong enemy rearguards are disputing our progress on the line of the Roubaix-Avelghem railway. We again attacked this morning eastward of Courtrai and are making satisfactory progress.

వ్యవసాయ విద్య.

ఏకేశమైనను విశ్వేశ్వరమయ కాశీయన్న ముఖ్యముగ వ్యవసాయము కృత్తికావలెను. వ్యవసాయముతో వాణిజ్యము ను, పరిశ్రమలను పీఠిలో నైశ్చల్యమును కృత్తియగును. వీని కన్నిటికి నొకదాని కొకటి పరస్పరసంబంధము కలదు. కావున ముందు మన వ్యవసాయ మభివృద్ధిజేయు మార్గము నరయవలయును.

ప్రపంచములోని యితరజాతీయులన్నియు వెట్టికృత్తిక జేరినవో, ఎట్లు లక్ష్యనివాసములై విశ్వర్యముతో దులదూగుచున్నవో పరిశీలించినయెడ నిందలిరహస్యము బోధపడును. వ్యవసాయవిద్యాభివృద్ధియే వీని యాస్థాతికంఠమును కారణము. వ్యవసాయవిద్య కృత్తియైనకొలది వ్యవసాయము నీచమయినదనియు గౌరవహీనమయినదనియును దురభిప్రాయము తొలగిపోవును. ఈవిద్య కృత్తియైన పిమ్మటనే ఆమెరికా మున్నగు జాతీయులన్నిటిలో బూర్వము లేని భూముల నికరలతో వ్యవసాయము చేయుచుకొనుచుండువారు తమతంబు తాము వ్యవసాయమునకు గడంగిరి. పూర్వము ఎవనిచేతికింద నో జోహాల్లానద్యము నుద్యాగముచేయువారుగూడ వ్యవసాయమునందు ప్రవేశించి యధికకాభమును బడయుచు స్వేచ్ఛగ జీవనముచేయుచున్నారు. పాశ్చాత్యజాతీయుల యభివృద్ధికంతకును వ్యవసాయవిద్యయే కారణమైయున్నది.

వ్యవసాయవిద్యను బడసిన బాలుకు శ్రాత్రియజాతీయులతోనింజితమృత్యు. వ్యవసాయమునెడ నున్న నిరసనభావము వానికి తొలగిపోవును. వ్యవసాయమునూడ నన్ని వ్యాపారములకుంటిజేయని ఆకంక్షగ్రహించును. వానికి వ్యవసాయ మన్న సత్యంఠసంతోషముగ నుండును. పాలమునకుబోయి చూచుట యన్న పరమాపదకరముగ నుండును. వ్యవసాయము నేనిధమున జేసిన నెవ్వరైన లాభకరమో ఆతడు నిర్ణయించును. కాశ్రుపరిజ్ఞానముతో గూడిన వ్యవసాయమునకును తక్కిన వానికని శేదము నతడు చూపగలడు.

వ్యవసాయవిద్యను బడసినవానికి ఏయేవ్యవసాయాన కరణముల నెట్లుపయోగించవలెనో, వానిని చెడినప్పు డెట్లు బాగుచేయించవలెనో మొదలగువిషయములన్నియు తెలిసి యుండును. అందుచే వానిని ఉపయోగించుట యందు ను చెడినపుడు బాగు చేయుంచుట యందు ను శ్రమ యుండదు. కాశ్రుపరిజ్ఞానము లేమింజేసి యనేక యుపకరణములు చెడిపోవును. కాశ్రుపరిజ్ఞానము కలవానికి శతవులనెట్లు కృత్తిచేసి కాపాడవలెనో, వానిపెట్లు నష్టముకాకుండ కాశ్రుతీర్మానాలతో తెలియును. ఎట్టిభూములు ఎట్టి శిరోవృత్తినిలిగియు ఏయేవ్యవసాయ కనుకలమో ఆతడు గ్రహించును. ఫలవృక్షముల నెట్లు పెంచవలెనో, యెట్లు చేదన మొనర్పవలెనో, అట్లు నెట్లుకట్టవలెనో, కలపుమొక్కల చిత్రియెట్టిదో, అవి వ్యవసాయదారుని కెట్టి హానిని గలిగించుచున్నవో మున్నగు విషయములన్నియు నతనికి తెలిసియుండును. భూము లేయేదపద్ధతులలో గొరవడియున్నదియు నెట్టి యెరువులవనరమైనదియు నతడు నిర్ణయింపగలడు. వ్యాయస్థానమున వ్యాయవాది యెట్లవనరమో వ్యవసాయాభివృద్ధికి వ్యవసాయశాశ్రుపరిజ్ఞానము కలవార ట్టవలెను. కనుక నునవ్యవసాయము కృత్తిజేయుటకు వ్యవసాయవిద్య ముందు వ్యాపింపవలసియున్నది. పాశ్చాత్యజాతీయులలోవలె మన జాతీయులలో కాశ్రుపరిజ్ఞానముతోడనే వ్యవసాయము చేగియెడల మన కీ దాశ్రయము కాటకములునుండునా? ఎన్నియొద్దములునచ్చినను ప్రజలు అన్నమోరాచరణ యని యల్లాడుదురగతిపట్టునా? 30, కోట్లజనులను కనుపాగభుజించి యితరులకుగూడ, బంపి యుండరా? పాశ్చాత్యజాతీయులలోవలె వ్యవసాయవిద్య మన జాతీయులలో కృత్తిజేందువరకు మన వ్యవసాయ మిట్లే హింసితమయిండును. అంతవరకు మనలను దారిద్ర్యము విడువ నేరదు. ట్టాచములు నొలగ నేరవు. వ్యవసాయము.

నోటీసు. (1339)

విశాఖపట్టణము కోఆవరేజీపు ట్టర్ను లిమిటెడ్. 16-9-1918 క తేదీని నిజమైనచేయించబడినది. పెట్టుబడి మొత్తము రు 30,000. టోకున రకులును, టోకు కంపెనీలును తమ తమ పరతులను ధరలను తెలియబరచుచు యీ క్రింది చిరునామా దారిలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుప గ్రాహితులు. రాయబహద్దరు. ఎస్. సూర్యనారాయణప్రసాద వాకలి రావు కంతులుగారు. విశాఖపట్టణము 11-10-18 కార్యదర్శి

వ్యాయస్థానవార్తలు.

మీర్ సాపేట దొంగిడికేసు:— మేజిస్ట్రేటు గారి ముందట కేసు తేబడినది. అల్లుర్ గాని దొరసామి గోవిందన్ బియ్యము మొదలయినవి కొల్లగొట్టుటచే చార్జి చేయబడిరి. ఇది మీర్ సాపేట ముఖ్యమంత్రి సెంట్రెలకు 9-వ తేదీని జరిగెను. దొంగిడిగాండ్లను కిరను విడిచివెట్టబడిరి. కేసుయొక్క వివరములు ఇదివరకే ప్రకటించబడినవి.

మిశ్రద్రోహము:— సబ్ యస్ సెక్రటరీ వెంకట్రామయ్యగారు కృష్ణానదియను అను నతనిని చార్జి చేసెను. ఇతడు నుందరంజయ్యర్ అను నతని ముంతేలి బంగారుగొలుగును ద్రోహముచేసి తీసికొనెను. ఫిర్యాదియు ముద్దాయియు యురువును ఆనందభవాన్ హోటలునందు నంటవార్డు. ముద్దాయి ఫిర్యాదియొద్దనుండి గొలుగు పుచ్చుకొని తాను ఆప్రకారము చేయుచుకొనెనని చెప్పెను. గొలుగు మాదిరి కని పుచ్చుకొని యిది ఒక వర్తకునియొద్ద కుదువవెట్టెను. అందువై ఫిర్యాదీకేసు లేచెను. ముద్దాయి జరిగినసంగతింతయు నొప్పుకొనుచు తమ స్నేహభావముచే తానట్లు చేసితినిని చెప్పెను. వ్యాయస్థానగారు ముద్దాయికి 150 రూపాయలను జూల్కానా విధించుచు తక్షణమే కోర్టులో చెల్లించవలసినదని తీర్మానించిరి.

అనుమానింపబడిన హత్య:—అనుమానింపబడిన కేసు వార్తలు యిప్పుడే యమామంతులంద తాలూకా చెమ్మలూ మెరేనుండి తెలియబడినది. గత సోమవారము రాత్రి పాట్టి పార మూఢియూ అనునతడు వసారాయందు నిద్రించుచుండగా కొందరు ధాన్యపు బస్తాలను దొంగించుకొని పోవుట నివారించు ను. మూఢియూ వార్తను వెంటబడించి ఒకదని గురుతు పట్టెను. కాని వా రతనిని చంపి ఒక చెట్టునకు (వేలాడగట్టి పోయిరి. కేసు పట్టుటకు పోలీసువారు వెతుకుచున్నారు.

శ్రీమహాత్మ్యగావించుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 18:— నేడు జిల్లా సెషన్సుజడ్జి గారు హత్యయొక్క కేసు నిచారించిరి. పోలీసు సబ్ యస్ సెక్రటరీగారు ముగ్గురు మనుష్యులను కాటుకాపట్టుభాయన్ని పరి ఆను పేరుగల శ్రీమహాత్మ్యగావించినందున చార్జిచేసిరి. మొదటి రెండుమూర్తయియు గతించిన శ్రీమో నాడుకడదిన వారై యుండిరి. వీరిరువురు ఆమెయింటియందు తరుచుగా కనబడుచుండిరి. ఆమె చనిపోవుటకు 10 దినములకు ముందు ఒక నాయకు శ్రీమో రహస్యముగా తాను గర్భవతి యగు నూచలు కనబడుచున్నవనియు నిందులకు మొదటి ముద్దాయి గాని లేక రెండుమూర్తయిగాని కారకులై యుండునని చెప్పెను. మరియు నిందులకై చారు కొన్ని మందులను కూడ గర్భభేదమునకై తనకిచ్చిట్లు చెప్పెను. ఇట్లు చేసియు వారు కృతార్థులు కాకపోయిరి. తరువాత వారు తదిదిరప్రయత్నించి యింకా నామెకు పోగొట్టామనునంత చెప్పెను. అందువై జూరై 28 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు మరణించెను. ఫిర్యాదితరపు సాక్షులు ప్రక్క గ్రామము నుండి కచ్చుచుండగా ముగ్గురు ముద్దాయిలను మోస్తాపాపు యొద్ద కనిపెట్టిరి. మరియు వీర్యాని తరపు సాక్షులు చుంచీరినుండి కచ్చుచుండగా ముద్దాయిలు ఒక కత్తితో శ్రీమో హత్యయను చేయుచుండుట చూచి యేమని యడిగెను. మొదటి రెండవ ముద్దాయిలు వారిని బెరవించగా వారుపారిపోయిరి. మరుసటిదినము వారు ఆ శ్రీమో ఆమెను దినమున నే చంపబడినదని తెలిసికొనిరి. ముద్దాయికేసు కొందరి విరోధపుల ప్రోత్సాహమువలన జేయబడినదని జడ్జిగారు హుతితులను వదలివెట్టిరి.

నోటీసు.

ఇందువల్ల లోకులకు తెలియజేయడం యేమి అనగా:— కర్నూలుజిల్లా మార్కాపురంతాలూకా యర్రగొండ పాలెం చుజరా శ్రాత్రివల్లెగ్రామంలో కాపకులం జరాయితి వల్ల జీవనం ఉన్న పనిపెంటు పెద్దచుల్లయ్య ఆయన వాకు పని పెంటు కవగామయ్య 25 సం॥ముల వయస్సుగల కొడుకు మైనరు తీరినది మొదలు ఫారెస్టుయిలాకాలో వాచరుగా యుంటూ గుర్కాపు మార్గములయందు కర్తించడముచేత నా ఆస్తి స్వంతాభిమతమైనదని నానికే యేమిని చెందకూడదనే కారణముతో 1917 సం॥రం డిసెంబరు నెల 1 తేదీన నాకు కావలసినవారికి పెటిర్ మెంటు దస్తావేజు ద్వారా హక్కు చెందించి స్వాధీనపెట్టినాను గనుక ఆతనికి యేవిధమైన ఆస్తి లేవేదన లోకులు ఆతనికి ఆప్యము ఇచ్చే విషయములో ఆలోచించవలసినది. (1840) యెర్రగొండపాలెం. 25-9-18 వనిపెంటు పెద్దచుల్లయ్య.

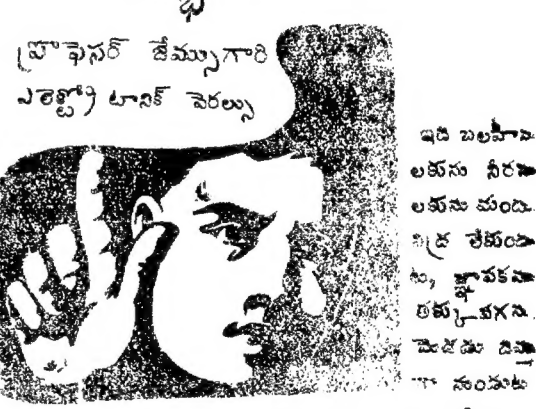
విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్ బహుమానముల సనేకములను గడించిన శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి గ్రంథములు అమృతవలి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లొలుకుచుండును. నెల 1-4-0. బుద్ధచరిత్రము అవతారిపునకు డగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనితెలి. మంచిఆచ్చు నెల 0-8-0. చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయము, తంబుకెట్టి పీఠి, మదరాసు.

మహారాజా హెంటులు (1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)

చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యమంత్రి ఇండియా హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియోకాపిథి, మద్రాసు. (వైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంలెనుకు అలినమిషముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుట కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహ సౌఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్డెలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపోపాయములు ఆసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ॥ 0-4-0. ప్రశస్తమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలవారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేట్లు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలోను, యూకోపు, ఇండియా, వగైరాజాతీయుల దంతులను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవముగల నాయకుగారి మ్యూసేజ్ మెంటులో యున్నది. చార్జీలు కులభముగా నుండును.

అద్భుతనివారికి.

హెంటులందరిమీద మిచ్చలేకుండుట, నిస్సక్తు, బలహీనము. అయాసము, కుక్షనష్టముపోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు గునుస్తలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధిగులకు, మొలగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక జలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుమాడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించుము. 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ॥ 1-4-0 40 ,, ,, ,, ,, 2-0-0

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోర్ను వాసనయను కలదు. ఆటోహార్ సారాయి మొదలగువాతీ యొక్క సంబంధము బోత్తికాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-రి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనము మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖమయిన వాసనను ఆనభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యేదనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసే కంపుడు. నెల 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ॥ 0-8-0 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-4-0 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము. ఆంగ్లోయిండియా డ్రగ్ అండు తెమికల్ కంపెనీ. నెం 155, బామ్మచున్నది పీఠి, బొంబాయి.

మలయ చందనము

(1251) పెంగోగమునకు తుళువము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. పుచ్చుకొను తేలు. పిరియో
మన్నును కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుచి
మైన మా మలయచందనము ఎఱుక
తెలుపు. పచ్చ అను మూడు విధములు
పెంగోగమును మూడు రూపాలలో మూడును డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధరసార్పసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
వ్యక్తిత్వము నభ్యాసమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గంధకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నవైవా నల్లని గంధము. డబ్బీ 0.8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
లాస్టానాబాద్ 212, మదరాసు

సావంతుని వనాపది సారసపరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమునకు జనించు జాడ్యములకు
శరీరమునంటి మందు. తుల్యపులను, ముప్పలను, గండమాలను
పుండ్లను, ప్రాతముపులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మ
రోగములను పోగొట్టును. (28)
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తపుష్కరకారిణి
కనాపది సారసపరిల్లా గల మిచ్చుట నిర్మూల్యము,
తమాజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదనదీప్తములను, మలబద్ధక
మును కాల్చెంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును
క్లుప్తపరచును. శరీరాంగ్యమును గలగతేయును. 16 రోజుల
కర వండుటకు 4 టోన్సు బుడ్డితో అమృతమును.
బొప్పెటరు. — పి. డి. సావంత్,
44. ఫనసవాడి, నెండిబొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ప్రో రల్ ఆ యి ల్ (908)

పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25
సంవత్సరములుగా క్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు
చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడుమూర్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కె న్నార్ యి ను హే రాయి లు

తలలో వెంట్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చదుముచుండిన యెడల ధారాళముగా
సల్లని వెంట్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.

క్యార్ బ్యాలిక్ టూత్ పాడరు

టిన్ను 1-కి 3 (మూడు) అణాలు.

ఇదియునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్ను, మంచి సువాసనలు గల
ఆత్మరు వగైరాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutt.

Telegram Address:- 'Rasayan'.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

మంచి లాభము.

మత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు
తెల్లనియింగున 10 రులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.
ఇవాం! ఇవాం! ఇవాం!
కాశీలో మూడుదినములు
ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను
విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.
విలాసము:— 1227
కే ఎస్. మత్తయ్య అందు కంపెనీ,
సిల్క్ హౌసు, కాశీ.
K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము.
చక్కని డబ్బీలోనూ సీసా 1-కి 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
ఖారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండవలసినది.
దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నాము.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు, లేక 109 ఫేరోడ్డురోడ్డు బొంబాయి.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కాంప్యూజింగ్"ను
యువయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు
నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను
నుంచును. ఈ కాంప్యూజింగ్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు
చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు
యేజుట్టకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

ని రెలయన్ను ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు పర్కుస్సు.

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కాంప్యూజింగ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రికపేరుకూడ సుదాహరింప గోరుచున్నాము)

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకములపూర్వ కన్యామూర్తిల నిర్వచనము
క రి కిం పు ను.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించు
బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా,
మలయపెన్సిల్, గోవా, ఫీజి, బెలింబో, శాస్త్రాశ్రీకా, మున్నప్ప,
ప్రతీకములవారు మాత్ర సీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభాగము "జీవేయక భోగముచువార" కన్యా
మూర్తిల సీసా మీయింట నున్న యెడల, మాటికే శైవ్యుల
గుమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట శిష్టిపోవును.

శీతము, శీతవాతము, అశీర్వము, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మూంధ్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
జలహీనత, అహారోగ్యము, కష్టగతిమండి గలగు వికారము
విన్న నిర్దలక గలగు జ్వరము, చర్మ, వాయువు, మరియు
సమక రోగములను, ఈ సిద్ధాపథక సేవచే పాశ్చర్యముగా
పోయి గుణము గలగును.

వైద్యులలో న 25 వర్షముల అనుభవమును సుపయోగక
రములగు కర్నాటక మూలకలనుండియు యావధములను
తయారు చేయుచుండురు.

విద్యుత్తై న యివాళిపాత సురుతులు, ప్రతి సీసాము
లను ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుష్కరము, ప్రతిసీసాతో నూనె
యందును. 350 ముక్కలను సీసా కీలకా గు
మాత్రమే.

5 సీసాల బొకసారి తెప్పించి
ఓకాల భుజ్యతోనే 1-కి రు 1-8-0
12 సీసా లొకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసా లొకసారి కొనిన 5-0-0

సమ కరోగములకు సూక్ష్మ అయూర్వేద
దీని సిద్ధాపథముల మీదకును.

మొదలు— ప్రీతితా వాడుక వైద్యులకు, కుటుంబ